

Knížky do lavice

**Almanach pracovních listů z projektu
Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Zlín II**

Mgr. Nela Gottfriedová
Mgr. Eva Karas Katolická
Mgr. Jana Trunkátová
Mgr. Klára Trynerová
Mgr. Pavlína Vaculíková



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Knížky do lavice

Almanach pracovních listů z projektu

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Zlín II

Tento almanach pracovních listů vznikl v rámci programu MAP – Místní akční plán rozvoje vzdělávání, který je zaměřený na spolupráci aktérů vzdělávání na území obce s rozšířenou působností (ORP) Zlín, stanovuje priority a pomáhá k dosažení cílů vzdělávací politiky. Jeho realizátorem je statutární město Zlín, partnerem je Regionální rozvojová agentura Východní Moravy.

V rámci tohoto programu pracuje několik pracovních skupin. Jednou z nich je i pracovní skupina Čtenářská gramotnost, jejíž náplní je podpora rozvoje školních knihoven a čtenářských klubů, vytváření inspirativních a doporučených aktivit na podporu čtenářství, sdílení dobré praxe v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti, spolupráce škol s knihovnami, nebo třeba rozvoj čtenářských dovedností formou podnětných aktivit u mladých čtenářů.

Autorkami pracovních listů v almanachu jsou členky pracovní skupiny Čtenářská gramotnost. Pracovní listy byly vypracovány v rámci projektu Knížky do lavice, který členky uskutečnily ve spolupráci s Krajskou knihovnou Františka Bartoše. Díky tomuto projektu byly na podporu čtenářské gramotnosti z finančních zdrojů MAP II pořízeny soubory knih pro práci třídních kolektivů v rámci hodin čtenářských lekcí v počtu 30 ks od jednoho titulu tak, aby každý žák mohl pracovat se skutečnou knihou. Pracovní a metodické listy k těmto knihám pro pedagogy jsou přístupné na stránkách KKFB a také v tomto almanachu.

<https://www.kfbz.cz/knizka-do-lavice>

Věříme, že pracovní a metodické listy mohou být inspirací pro vyučující českého jazyka a literatury v hodinách čtenářských lekcí a mohou tak přispět k rozvoji čtenářské gramotnosti. Jejich rozmanitost je záměrná, každému třídnímu kolektivu i pedagogovi totiž může vyhovovat jiný styl práce s knihou a také každý titul si vlastní způsob práce zaslouží.



Knížky do lavice

Knížky do lavice jsou určeny pro základní školy, které jsou zapojeny v projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Zlín II. Nabízejí možnost půjčování souborů knih pro jednotlivé třídy základních škol, určených pro práci v hodinách českého jazyka. Souborem se rozumí max. 30 exemplářů jednoho titulu. Vyučujícími jsou zároveň k dispozici také pedagogy zpracované pracovní a metodické listy.

Soubory knih byly pořízeny z projektu MAP II, který se zaměřuje na spolupráci aktérů vzdělávání na území obce s rozšířenou působností (ORP) Zlín, stanovuje priority a pomáhá k dosažení cílů vzdělávací politiky. Cílem je kvalitní předškolní, základní a volnočasové vzdělávání, které má poskytnout rovné příležitosti a maximální rozvoj všem dětem. Jeho realizátorem je statutární město Zlín, partnerem je Regionální rozvojová agentura Východní Moravy.

Půjčování souborů zajišťuje Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně.

Kontakt pro registraci školy jakožto uživatele – právnické osoby:

Mgr. Dagmar Marušáková, tel.: 573 032 506, e-mail: dagmar.marusakova@kfbz.cz

Kontakt pro objednání, půjčení a vrácení souborů:

oddělení pro děti Ústřední knihovny, tel.: 573 032 403, e-mail: detske@kfbz.cz

Pravidla půjčování

1. Knihy se půjčují na základě registrace školy v knihovně, jakožto uživatele – právnické osoby.
2. Škola může mít půjčen současně jeden soubor knih.
3. Výpůjční lhůta souboru je 1 měsíc.
4. Soubory se půjčují dle pořadí objednání.
5. Půjčení a vrácení knih zajišťuje škola.
6. Knihy jsou určeny pouze pro práci ve škole, nepůjčují se žákům domů.
7. Případné ztráty nebo poškození knih hradí škola.

Obsah

2. – 3. ročník

O veliké řepě	06
Princ Bajaja	08

3. – 4. ročník

Šimsa – Hana Doskočilová	10
--------------------------	----

3. – 5. ročník

Danny, mistr světa – Roadl Dahl	14
---------------------------------	----

4. – 6. ročník

Doktor Proktor a vana času – Jo Nesbo	18
Nové Mikulášovy patálie – Bezdavný vtip – René Goscinny	24

6. – 7. ročník

Koralina – Neil Gaiman	28
Prašina – Vojtěch Matocha	32
3 333 km k Jakubovi – Petra Braunová	40

7. – 8. ročník

Sirotčinec slečny Peregrinové pro podivné děti – Ransom Riggs	46
Dívka s Pomeranči – Jostein Gaarder	50
Dárce – Lois Lowryová	56

8. – 9. ročník

Chlapec v pruhovaném pyžamu – John Boyne	60
Paměti imaginárního kamaráda – Matthew Dicks	66
Smrtka – Neal Shusterman	72

Pracovní list – O veliké řepě



- 1) **Zkus odhadnout z obrázku, o jakou pohádku se jedná? Pomůže ti obrázek?**

Byli jeden dědeček a babička a měli malou vnučku. Hospodařili na svém malém políčku a chovali několik domácích zvířátek. Každý den vnučka Evička pomáhala svým prarodičům krmit husy, slepice a dobroty také nosila pejskovi, který měl před domkem svou misku. Pejsek nebyl lakomý a pokaždé schoval něco na zub pro kočičku. Ta pak odsypala ze svého pár drobtů k myši komůrce na půdě. A tak tu spolu hezky žili.

Zatímco Evička krmila zvířátka, babička pracovala v kuchyni, děda, ten měl na starost pole. Brzy ráno se svou prací začínal a pozdě večer s ní končil. Sázal, zaléval, plel, okopával a o co víc pracoval, o to víc se rostlinkám dařilo. Vypěstoval řepu takovou, že se na ni chodili dívat ze sousední vsi. Byla obrovská, zabírala půlku pole a stále rostla a zvětšovala se. Nedalo se nic dělat, děda ji musel vykopat. Přece jen to jeho pole zas tak veliké nebylo. Motyka se mu však hned zlomila. Co teď? Jak tu řepu dostat ven?

- 2) **Vymysli vlastní název pohádky.**
- 3) **Jak vysvětlíš spojení: „něco na zub“.**
- 4) **Pamatuješ si, koho děda zavolal na pomoc? Napiš a pak srovnej s textem.**

Zavolal na pomoc babičku. Ta uchopila dědu v pase, ten chytil ze všech sil silné listy a společnými silami táhli, táhli, ale řepu nevytáhli. Babička zavolala Evičku. „Ráda pomohu, však vy se o mne také staráte,“ přiběhla ochotně Evička. Ač se snažili ze všech sil, řepa nepovolila. Vnučka běžela pro pejska. Pes chytil Evičku, Evička babičku, babička dědečka, dědeček řepu – táhli - táhli, táhli, ale řepu stejně nevytáhli.

„Haf, haf, sami nic nezmůžeme. Kočičko, pojď nám na pomoc!“ přivolal pejsek kočičku. Ta se postavila do řady, chytila pejska, ten vnučku, ta babičku, ta dědečka, ten řepu – táhli, táhli – už se zdálo, že řepa trochu povoluje – ale nakonec ji nevytáhli.

„Budeme to muset vzdát. Na takovou velikou řepu nemáme dost sil,“ vzdychal zklamaně děda. „A co já?“, ozval se dole u země pisklavý hlásek. To přišla kočičce na pomoc malá myška.

- 5) **Jak pohádka dopadla, jaký byl konec? Vyprávěj.**
- 6) **Jaká je hlavní myšlenka této pohádky?**
- 7) **Charakterizuj postavu dědy. Jeho postavu zkus nakreslit.**



- 8) **Jaké jazykové prostředky se v textu vyskytují?**
- 9) **Znáš nějakou další pohádku, ve které hraje hlavní roli strava?**
- 10) **Zahrajte si pohádku jako divadlo.**



ŘEŠENÍ

O VELIKÉ ŘEPĚ

- 01) O veliké řepě.
02) Dle fantazie žáků.
03) Mít chuť na jídlo. Vzít si nějaké jídlo.
04) Babička.
05) Řepa se podařila vytáhnout.
06) Když se společně táhne za jeden provaz, vše se podaří, spojí se síly dohromady.
07) Hodný, snaživý, pracovitý.
08) Zdrobnělá slova, přímá řeč, oslovení.
09) O princezně na hrášku, O perníkové chaloupce, Hrnečku, vař!

Pracovní list – Princ Bajaja



1) Vyzkoušej si metodu pětílístku.

PRINC BAJAJA

_____ 2 přídavná jména

_____ 3 slovesa

_____ věta

_____ slovo

2) Jaká je hlavní myšlenka pohádky?

3) Který okamžik byl pro tebe v ději nejsilnější a proč?

4) Které místo děje tě příliš nebavilo a proč?

5) Vymysli jiný šťastný konec pohádky.

6) Jak dlouho ti pohádku trvalo přečíst?

7) V pohádce se objevuje slovo mazánek. Co to znamená?

8) Jakým jazykem je kniha napsána?

9) Vyskytuje se v textu přirovnání? Znáš nějaká další přirovnání?

10) Jak můžeš z děje a znaků poznat, že se bude opravdu jednat o pohádku?

11) Kdo je autorem pohádky?
A) Karel Čapek
B) Božena Němcová
C) Karel Poláček

12) Znáš další pohádky od Boženy Němcové?

13) Nakresli, jak si představuješ Bajaju.



14) Znáš také pohádku ve filmovém zpracování?

ŘEŠENÍ

PRINC BAJAJA

- 01) Například: Statečný, odvážný. Pomáhat, odjet, přemýšlet. Princ Bajaja je velmi nebojácny. Pohádka.
- 02) Například: Dobro vítězí nad zlem, ukázka odvahy a statečnosti.
- 03) Dle fantazie žáka
- 04) Dle odpovědi žáka.
- 05) Dle fantazie žáků.
- 06) Dle odpovědi žáků.
- 07) Hodně opečovávané dítě rodiči, nejčastěji matkou.
- 08) Spisovný, knižní výrazy. Výrazy a obraty typické pro pohádky.
- 09) Tváře jako z bílého mramoru – přirovnání.
Další známá přirovnání: modré oči jako pomněnky, čilý jako rybička, lehký jako pírko, sladký jako med apod.
- 10) Šťastný konec, pohádkové postavy, mluvící kůň.
- 11) B) Božena Němcová.
- 12) O kohoutkovi a slepičce, Čerta a Káča.....
- 13) Dle fantazie žáka.
- 14) Dle odpovědi žáka.

Metodický list – Šimsa

Hana Doskočilová



Cíl:

Rozvoj slovní zásoby, orientace v textu knihy.

Pracovní list rozdáme žákům po přečtení celé knihy.

Můžeme určit termín, do kdy knihu přečtou.

Pracovní list je rozdělen do šesti částí (Úvodní otázky, Postavy, Šimsa a jeho psi kamarádi, Dobrý skutek, Netradiční dárek, Závěr).

Pracovní list lze rozdělit i do dvou vyučovacích hodin. V první hodině mohou žáci vypracovat první tři části a následně ve druhé hodině pokračovat.

Pracovní list je určen k samostatné práci žáka. Některé otázky se mohou diskutovat společně s celým kolektivem. Říkat si jednotlivé nápady, myšlenky.

Učitel může u některých otázek sloužit jako pomocník, pokud si žák nebude vědět rady s danou otázkou, může mu otázku dovysvětlit, objasnit.

V části Dobrý skutek je položena otázka: Děláváš někdy dobré skutky? Vyprávěj. Nad touto otázkou může vzniknout diskuze.

Závěr pracovního listu patří skloňování jména.

Lze žákům přečíst vyskloňované jméno Šimsa, které je v úvodu knihy.

PRACOVNÍ LIST – ŠIMSA

ÚVODNÍ OTÁZKY

- 1) **Pojmenuj knihu dle vlastní fantazie.**
- 2) **Znáš další knihy od Hany Doskočilové?**
- 3) **Pokud bys měl zhodnotit knihu, jakou známku by dostala (stupnice stejná jako ve škole).**
- 4) **Vyprávěls/las o ději knihy rodičům, blízkým?**
- 5) **Přečetl/a by sis knihu někdy znovu?**
- 6) **Doporučil/a bys knihu dalším dětem/žákům.**

POSTAVY

- 1) **Kdo je to Šimsa? Popiš ho.**

- 2) **Vymysli na každé písmeno ze jména ŠIMSA jedno slovo, které by nějakým způsobem vystihovalo, charakterizovalo Šimsu.**

Š

I

M

S

A

- 3) Čím byl děda, jakému sportu se věnoval?
- 4) Čím se děda a Šimsa společně bavili, co rádi dělali?
- 5) Proč nepovažovali za nutné mít televizi?
- 6) Čím byl dědův kamarád Žilka? Zakroužkuj.
 - a) Hasičem
 - b) Lékařem
 - c) Pilotem

ŠIMSA A JEHO PSÍ KAMARÁDI

- 1) Jak se jmenoval pes pana Žilky?
- 2) Jak vzniklo jméno Fánek?
- 3) Jak si Fánka představuješ? Nakresli.

DOBRÝ SKUTEK

V jedné z mnoha kapitol byl hlavním tématem dobrý skutek.

- 1) Co je to dobrý skutek?
- 2) Děláváš někdy dobré skutky? Vyprávěj.
- 3) Napiš slova, které tě napadnou ve spojení s dobrým skutkem.



- 4) Jaké dobré skutky dělal Šimsa? Napiš konkrétně.

NETRADIČNÍ DÁREK

- 1) V čem byla bota výjimečná oproti všem ostatním dárkům? V čem se dárek lišil? Jakou botu Šimsa daroval?
- 2) Myslíš si, že je správné mít takové množství dárků?
- 3) Jaké dárky rád/a dostáváš a naopak dáváš?
- 4) Jak si představuješ botu. Nakresli.

ZÁVĚR

Vyskloňuj své jméno, jak to udělal v úvodu knihy Šimsa.

ŘEŠENÍ

ÚVODNÍ OTÁZKY

- 01) Dle vlastní fantazie žáka.
- 02) Eliška a táta Král, Chaloupka z marcipánu, Petr a Hanka chystají překvapení.
- 03) Dle hodnocení žáka.
- 04) Dle odpovědi žáka.
- 05) Ano – ne
- 06) Dle odpovědi žáka.

POSTAVY

- 01) Hodný kluk, který chodí do první třídy. Vychovává ho dědeček, protože Šimsovi při autonehodě zemřeli oba rodiče. I děda je po této tragické události na invalidním vozíku. Pomáhá rád ostatním, má velmi rád zvířata. Kluk s dobrým srdcem.
- 02) Šikovný, inteligentní (invalidita), milý, statečný, aktovka (aktivní).
- 03) Fotbalista.
- 04) Vyřezávali různé výrobky ze dřeva.
- 05) Protože se dokázali zabavit jinými způsoby, hráli si společně (vyráběli model letadla, vyřezávali výrobky...). Televizi nepovažovali za důležitou, tyto činnosti pro ně byly důležitější.
- 06) Lékař.

ŠIMSA A JEHO PSÍ KAMARÁDI

- 01) Hafan.
- 02) Jak vzniklo jméno Fánek? Ze jména HA/FAN(EK).
- 03) Dle fantazie žáka.

DOBRÝ SKUTEK

- 01) Činnost, která pomůže a udělá radost druhému.
- 02) Dle odpovědi žáka.
- 03) Radost, pomoc, veselost...
- 04) Daroval dřevěné bludiště dětem do nemocnice, pomáhá dědovi, ujal se Hafana, pomohl Láďovi od vychytralých páťáků apod.

NETRADIČNÍ DÁREK

- 01) Bota byla velká a šněrovací. Lišila se v tom, že to nebyla nová věc, ale už nošená, žádná moderní hračka, ale i tak si s botou užili spoustu legrace. Také to byl dárek, který si Bohoušek nevymyslel sám.
- 02) Dle odpovědi žáka.
- 03) Dle odpovědi žáka.
- 04) Dle fantazie žáka.

ZÁVĚR

Dle jména žáka.

Metodický list – Danny, mistr světa

Roald Dahl



Předpokládáme, že děti přečtou celou knihu. Dáme jim na to tři týdny.

Poté v hodině čtení věnujeme jednu hodinu pracovnímu listu. Žáci mohou pracovat samostatně, nebo podle uvážení ve skupinách. To by u některých bodů bylo možná lepší.

Pro děti vytiskněte jenom dvě strany s úkoly 1 – 7.

Poslední stranu s bodem 8 si nechte pro sebe jen pro závěrečné shrnutí.

Cíl: orientace v textu, rozvoj slovní zásoby

Nejdříve si děti prohlédnou obrázky a začnou vyprávět, zda znají autora, další knihy, o čem jsou. Všichni by si měly vzpomenout na Karlíka a továrnu na čokoládu.

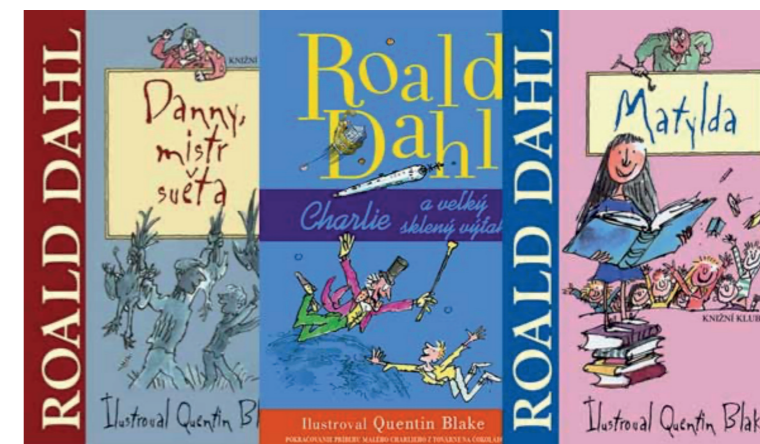
Potom necháme žáky během 25 minut vypracovat další úkoly 3 – 7. Přečteme si je a společně odsouhlasíme.

Na závěr vyučující přečte v 8. bodě závěrečnou zprávu a zeptá se dětí, jestli s ní souhlasí a nechtějí něco přidat.

Můžeme ještě dodat, že mnoho příběhů Roalda Dahla bylo zfilmováno.

PRACOVNÍ LIST – DANNY, MISTR SVĚTA – ROALD DAHL

- 1) **Znáte spisovatele Roalda Dahla? Napadlo by vás, z které země pochází? Nechybí v přehledu knih jeho nejslavnější?**



- 2) **Zkuste spolužákům vyprávět příběh některé uvedené knihy.**

- 3) **Zůstaneme u knihy Danny, mistr světa. Kolik měl Danny roků, když začal vyprávět svůj příběh?**

- 4) **Nakresli, co mu jeho tatínek vyráběl.**



5) Když se Danny jednou v noci probudil, zjistil, že tatínek zmizel.
Co Danny podnikl? A kde byl tatínek?

6) Co je to metoda Šípková Růženka?

7) Proč byl Dannyho tatínek nejbáječným tátou na celém světě?

8) Přidali byste něco k této zprávě, kterou celá kniha končí?

Až vyrostete
a budete mít svoje vlastní děti,
nezapomeňte prosím na jednu
důležitou věc:
se suchopárnými rodiči
není žádná legrace.
Dítě potřebuje
a zaslouží si rodiče, kteří mají
J I S K R U

ZPRÁVA dětem, které si přečetly tuhle knížku

ŘEŠENÍ

DANNY, MISTR SVĚTA

- 01) Pochází z Velké Británie, ale jeho rodiče pocházeli z Norska.
V přehledu knih chybí Karlík a továrna na čokoládu, Čarodějnice, Obr Dobr a další.
- 02) Žáci vyprávějí podle vlastní četby.
- 03) Danny měl 9 roků.
- 04) Žáci mohou nakreslit auta, papírové draky, balón.
- 05) Tatínek pytláčil v lese pana Hazela, majitele pivovaru a veškeré půdy v okolí.
- 06) Do rozinek se dají prášky na spaní, vysypou se pod stromy, na kterých spí bažanti (tetřevi).
Ti slétnou na zem, rozinky sezobají a usnou. A pytláci je mohou sbírat.
- 07) Žáci se vyjádří podle vlastního názoru.
- 08) Žáci se vyjádří podle vlastního názoru.



Metodický list

Doktor Proktor a vana času



Pracovní list je koncipován jako kreativnější čtenářská dílna – ideálně spojené 2 – 3 vyučovací školní hodiny, nejlépe na sebe navazující

Cíl: pochopení vtipnosti některých postav, seznámení s dějem a hlavními hrdiny, orientace v historických událostech

Další potřebné pomůcky mimo knihu: přístup k internetu, sluchátka, popřípadě mobilní zařízení s daty, možná je i rada kamarádů či dospěláka

Název knihy: Doktor Proktor a vana času

Autor knihy: Jo Nesbø (1960) je světoznámý norský spisovatel a hudebník. Proslavil se především detektivní sérií započatou v roce 2013 románem Netopýr, v níž vystupuje svérázný kriminalista Harry Hole. Píše ale také humorné knížky pro děti s hlavní postavou tak trochu potrhleho vynálezce doktora Proktora. První kniha o příhodách doktora Proktora a jeho pomocníků Lízy a Bulíka vyšla v roce 2007 a brzy následovaly další díly, které se díky překladům do mnoha jazyků i filmovému zpracování dočkaly mezinárodního věhlasu.

Jako první se zamyslíme, jaké historické události formovaly nás jako jedince, nás jako stát či svět. Čtenáři zkusí říci, jaká historická událost je nejvíce zajímavá, popřípadě proč je zajímavá.

Po rozdělení pracovních listů si přečtou úkoly, aby věděli, co konkrétně budou v knize hledat, či na jaké informace se zaměřit. Na tyto dvě činnosti si vyhradíme 10-15 minut.

Pokud žáci budou chtít přeskakovat a vyplňovat pracovní list a zároveň číst, záleží na nich.

Jako hodnocení našich aktivit si přečteme poslední bod – pětilístky dětí. Všechny bych vyzvala, ať na velký papír napíší svůj pětilístek a vyvěsila bych jej někde na nástěnce.

Na závěr našeho čtenářského snažení bych se zeptala, kam do historie by se chtěli podívat oni, popřípadě, který historický milník by se snažili změnit. Zároveň bych žáky vyzvala, aby svou práci ohodnotili jako ve škole a ukázali mi svou známku na prstech zdvižené ruky.

ČTENÁŘSKÁ LEKCE – DOKTOR PROKTOR A VANA ČASU

- 1) **Autor knihy**
pochází z
Zkus na internetu najít, jak se správně vyslovuje jméno spisovatele a foneticky ho přepiš [.....]
- 2) **Jaký typ knih většinou autor píše?**
- 3) **Knih má** **stran**
- 4) **Než začneš číst, zkus si tipnout, kam do historie budou putovat naši hlavní hrdinové:**
.....
- 5) **Přečti si první kapitolu knihy.**
- 6) **Popiš svými slovy Bulíka:**
.....
- 7) **Na jaký nástroj hraje Bulík a Líza?**
- 8) **Jak se jmenuje francouzská národní hymna?**
- 9) **Poslechni si ji a napiš, jaké nástroje v ní slyšíš hrát:**
- 10) **Kde bydlí Bulík a Líza?**.....
- 11) **Vymysli krátkou básničku, kde se budou vyskytovat tato slova: Bulík, Líza, vana času, mýdlo času:**
.....
.....
.....

12) Zahraj si na překladatele a zkus vysvětlit tato slova:

Rašple =

klišé =

entré =

oui =

Banzai, Englischer Schweinhund =

13) Jak by se správně tato slova měla psát (většina z nich je z francouzštiny):

mesjé:

mónami:

Pomfrit:

Žak:

benčpres:

14) Přečti si strany 131 – 134. Vyhledej, kdo daný rok vyhrál Tour de France. Napiš celé jeho jméno i jeho přezdívku:

.....

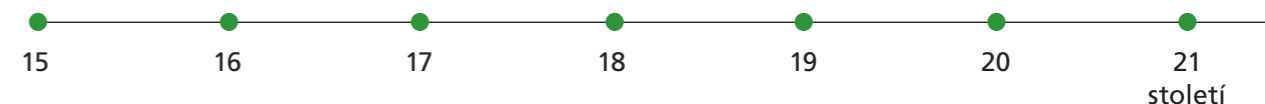
15) Přečti si strany 171 – 180 a krátce napiš, co ses dozvěděl/a:

.....
.....
.....

16) Na straně 177 najdi pravopisnou chybu:

17) Přečti si strany 199 – 201. Nakresli z paměti, jak vypadá Eifellova věž.

18) Do časové přímky zapiš správně údaje:



- Tour de France – 1969
- bitva u Waterloo – 18. června 1815
- Gustav Eiffel – 17. května 1888
- náměstí Revoluce, Bastila - 1793
- Rouen, upálení Johanky z Arku – 30. května 1431

19) Na poslední stránce je recenze, přepiš ji sem:

.....
.....
.....

20) Vymysli nějaké zvíře, jehož existenci by sis většinou raději ani nepřál/a:

.....
.....
.....

21) Najdi v knize, jaké vymyšlené zvíře často zmiňuje Bulík a v které knize byste se o něm mohli dočíst:

.....
.....
.....

22) Kdybys měl/a vystihnout Bulíka, Lízu, doktora Proktora a Rašpli ke zvířatům, jaká by to byla?

.....
.....
.....

23) **Posledním úkolem je pětílístek = napiš na 1. řádek - jméno Bulík, 2. řádek – jaký Bulík je (dvě slova), 3. řádek – co dělá? (tři slova), 4. řádek – kdybys ho měl/a vystihnout větou o 4 slovech, jak by zněla?, 5. shrň jedním slovem Bulíka**

BULÍK

.....

.....

.....

.....

Udělej to samé ještě jednou, ale do prvního řádku napiš Kniha Doktor Proktor a vana času

KNIHA DOKTOR PROKTOR A VANA ČASU

.....

.....

.....

ŘEŠENÍ

ČTENÁŘSKÁ LEKCE – DOKTOR PROKTOR A VANA ČASU

- 01) Autor knihy **Jo Nesbø** pochází z **Norska**
Zkus na internetu najít, jak se správně vyslovuje jméno spisovatele a foneticky ho přepiš **[Ju Nesbe]**
- 02) Jaký typ knih většinou autor píše? **Detektivky, detektivní romány**
- 03) Kniha má **317 stran**
- 04) Než začneš číst, zkus si tipnout, kam do historie budou putovat naši hlavní hrdinové:
Individuální odpovědi čtenářů
- 05) Přečti si první kapitolu knihy.
- 06) Popiš svými slovy Bulíka: **Indiv. odpovědi čtenářů (zrzavý s pihami na tváři, malilinkatý, hudebně nadaný)**
- 07) Na jaký nástroj hraje Bulík a Líza? **Bulík na trumpetu, Líza na klarinet**
- 08) Jak se jmenuje francouzská národní hymna? **Marseillaisa**
- 09) Poslechni si ji a napiš, jaké nástroje v ní slyšíš hrát: **záleží na zpracování. Může tam být celý orchestr či jen bicí, žestě (trubky, trumpety, trombón), tympány**
- 10) Kde bydlí Bulík a Líza? **V Dělové ulici v Oslo, Norsko**
- 11) Vymysli krátkou básničku, kde se budou vyskytovat tato slova: Bulík, Líza, vana času, mýdlo času:
Individuální odpovědi čtenářů
- 12) Zahraj si na překladatele a zkus vysvětlit tato slova:
Rašple = neboli česky spisovně struhák, je často velký ruční truhlářský pilník

Klišé = spojení slov, představ, či situace, která svým opakováním ztratila originalitu, smysl
entré = vstup

oui = francouzsky ano

Banzai, Englischer Schweinhund = Banzai = útok /z japonštiny/, anglický prasáku(sviňáku) – z němčiny

- 13) Jak by se správně tato slova měla psát (většina z nich je z francouzštiny):

mesjé: **Monsieur**

mónami: **mon ami**

Pomfrit: **pommes frites**

Žak: **Jacques**

benčpres: **benchpress**

- 14) Přečti si strany 131 – 134. Vyhledej, kdo daný rok vyhrál Tour de France. Napiš celé jeho jméno i jeho přezdívkou: **Eddy Merckx zvaný Kanibal**

- 15) Přečti si strany 171 – 180 a krátce napiš, co ses dozvěděl/a:

Individuální odpovědi čtenářů (Bulík se seznámí s Napoleonem Bonaparte, kterému nasype do pusy prdící prášek a vystřelí ho pryč. Stráže a vojáci si Bulíka spletou s Napoleonem. Přijde si pro něj Rašple, ale zatknout ji stráže

- 16) Na straně 177 najdi pravopisnou chybu: **Rusi – má být správně Rusy**

- 17) Přečti si strany 199 – 201. **Nakresli zpaměti, jak vypadá Eifellova věž.**

- 18) Do časové přímký zapiš správně údaje:

Tour de France – 1969 (20. století)

bitva u Waterloo – 18. června 1815 (19. století)

Gustav Eiffel – 17. května 1888 (19. století)

náměstí Revoluce, Bastila – 1793 (18. století)

Rouen, upálení Johanky z Arku – 30. května 1431 (15. století)

- 19) Na poslední stránce je recenze, přepiš ji sem:

„Kniha je plná ztřeštěných nápadů, humoru, překvapivými zvraty se nešetří. Jako v žádné Nesbøho knize, ať už je pro děti či dospělé, zde nechybějí ani autorova oblíbená vymyšlená zvířata, jejichž existenci byste si většinou raději ani nepřáli (...) Tahle střelená cesta v čase, v prostoru a ve vaně se dětem zalíbí a nudit se u ní nebudou ani dospělí.“ **Kateřina Křišťůfková, iliteratura.com**

- 20) Vymysli nějaké zvíře, jejichž existenci by sis většinou raději ani nepřál/a: **Individuální odpovědi čtenářů**

- 21) Najdi v knize, jaké vymyšlené zvíře často zmiňuje Bulík a v které knize byste se o něm mohli dočíst:

Sedminohý peruánský savý pavouk

- 22) Kdybys měl/a vystihnout Bulíka, Lízu, doktora Proktora a Rašpli ke zvířatům, jaká by to byla?

Individuální odpovědi čtenářů

- 23) Posledním úkolem je pětílístek = napiš na 1. řádek - jméno Bulík, 2. řádek – jaký Bulík je (dvě slova), 3. řádek – co dělá? (tři slova), 4. řádek – kdybys ho měl/a vystihnout větou o 4 slovech, jak by zněla?, 5. shrň jedním slovem Bulíka

Individuální odpovědi čtenářů

BULÍK

Ztřeštěný, vtipný

Hraje, vymyslí si, prdí

Nejvtipnější postava této knihy.

Boží

Udělej to samé ještě jednou, ale do prvního řádku napiš Kniha Doktor Proktor a vana času

KNIHA DOKTOR PROKTOR A VANA ČASU

Prdlá, historická

Číst, dozvědět se, cestovat

Chtít zažít neuvěřitelné příběhy.

Ještě



Metodický list

Nové Mikulášovy patálie

Bezvadný vtip

René Gosciny



Čtenářská lekce nevyžaduje přečtení celé knihy ani znalost jiných knih autora. Lekce zabere 1–2 vyučovací hodiny.

Struktura čtenářské lekce:

Na tabuli napíšeme **DOCELA SÁM**

• **Evokace (pokládáme žákům následující otázky):**

- Byl/a jsi někdy docela sám/sama?
- Jak ses cítil/a?
- Dělal/a jsi něco pro to, aby ses zabavil/a?
- Stalo se něco zvláštního, když jsi byl/a sám/sama doma?
- Znáš postavy z knížek Mikulášovy patálie? Jak se jmenují?

(předvídáme a zapisujeme na tabuli)

- O čem by příběh „Docela sám“ mohl být?
- Co by se mohlo stát, kdyby byl Mikuláš sám doma?

• **Čtení příběhu- společné, či samostatné**

Gosciny, René: Nové Mikulášovy patálie- Bezvadný vtip. kap. Docela sám! str. 48-53.

• **Uvědomění: hra KOOPERATIVNÍ BINGO**

- Každý žák dostane od učitele hrací plán.
- Na hracím plánu je tabulka a v ní 4 x 4 otázky z přečteného příběhu.
- Každý žák pokládá svým spolužákům otázky podle hracího plánu s cílem získat na ně správnou odpověď.
- Tázaný nabídne odpověď (nebo řekne, že neví – hlavně nezdržovat, jde o čas).
- Tázející zváží, zda je nabízená odpověď správná. Pokud ano, zapíše si ji do svého hracího plánu. Pokud ne, nenechá si ji zapsat.
- Pokud žák zjistí nebo si během aktivity uvědomí, že má některou z již zapsaných odpovědí ve svém hracím plánu špatně, nic už s tím nemůže dělat.
- Žák může od jednoho spoluhráče získat odpovědi na maximálně 3 otázky.
- Dotazovaný nesmí záměrně odpovídat mylně, neúplně či jakkoli „mlžit“.
- Učitel, který hraje se svými žáky, smí odpovídat jakkoli mylně či neúplně a také smí přijmout na svůj hrací plán mylnou odpověď. (Bylo by to pro žáky velmi jednoduché zeptat se učitele...)
- Jakmile někdo ze zúčastněných obdrží poslední chybějící odpověď, zvolá „BINGO“ – tím práce končí a všichni se vrací na svá místa k vyhodnocení.

PRACOVNÍ LIST – KOOPERATIVNÍ BINGO

- 1) Ke komu a kdy jdou Mikulášovi rodiče na návštěvu?
- 2) Je Mikuláš rád, že nejde s rodiči?
- 3) Proč nemůže jít Mikuláš s rodiči?
- 4) Jak se chtěl Mikuláš zabavit na návštěvě?
- 5) Jak Mikuláš reagoval, když tatínek rozhodl, že s nimi nejde?
- 6) Jak obvykle tráví Mikuláš čas, když rodiče někam jdou?
- 7) Co dělá Kryšpín, když je sám doma?
- 8) Když bude Mikuláš sám doma, může dělat to stejné jako Kryšpín? (ANO–NE)
- 9) Proč nemůže Mikuláš, když zůstal sám doma, dělat to samé jako Kryšpín?
- 10) Jakou odměnu slíbí rodiče Mikulášovi za to, že bude hodný?
- 11) Co nachystala maminka Mikulášovi k večeři?
- 12) Co měl Mikuláš od tatínka povoleno dělat v posteli?
- 13) Převlékl se Mikuláš do pyžama před, nebo až po večeři?
- 14) Jaké oblečení měli rodiče při odchodu?
- 15) S čím měl Mikuláš od maminky zakázáno si hrát?
- 16) Proč se rodiče vrátili tak brzy?

ŘEŠENÍ

NOVÉ MIKULÁŠOVY PATÁLIE

- 01) **Ke komu a kdy jdou Mikulášovi rodiče na návštěvu?**
K Topinkovým na večeři.
- 02) **Je Mikuláš rád, že nejde s rodiči?**
Není.
- 03) **Proč nemůže jít Mikuláš s rodiči?**
Nebavil by se, protože nemají děti.
- 04) **Jak se chtěl Mikuláš zabavit na návštěvě?**
Prohlížením obrázkových knížek.
- 05) **Jak Mikuláš reagoval, když tatínek rozhodl, že s nimi nejde?**
Začal brečet.
- 06) **Jak obvykle tráví Mikuláš čas, když rodiče někam jdou?**
Přichází ho někdo hlídat, nebo jde k tetě Dorotee.
- 07) **Co dělá Kryšpín, když je sám doma?**
Dívá se na televizi.
- 08) **Když bude Mikuláš sám doma, může dělat to stejné jako Kryšpín?**
NE.
- 09) **Proč nemůže Mikuláš, když zůstal sám doma, dělat to samé jako Kryšpín?**
Nemají televizi.
- 10) **Jakou odměnu slíbí rodiče Mikulášovi za to, že bude hodný?**
Půjdou do kina.
- 11) **Co nachystala maminka Mikulášovi k večeři?**
Biftek a hranolky.
- 12) **Co měl Mikuláš od tatínka povoleno dělat v posteli?**
Kreslit si pastelkami.
- 13) **Převlékl se Mikuláš do pyžama před, nebo až po večeři?**
Před večeří.
- 14) **Jaké oblečení měli rodiče při odchodu?**
Maminka měla modré šaty, tatínek měl proužkované šaty a naškrobenu košili.
- 15) **S čím měl Mikuláš od maminky zakázáno si hrát?**
S elektřinou, plynem a vodou.
- 16) **Proč se rodiče vrátili tak brzy?**
Měli strach, protože Mikuláš nebral telefon, spal a neslyšel ho.



Metodický list – Koralina

Neil Gaiman



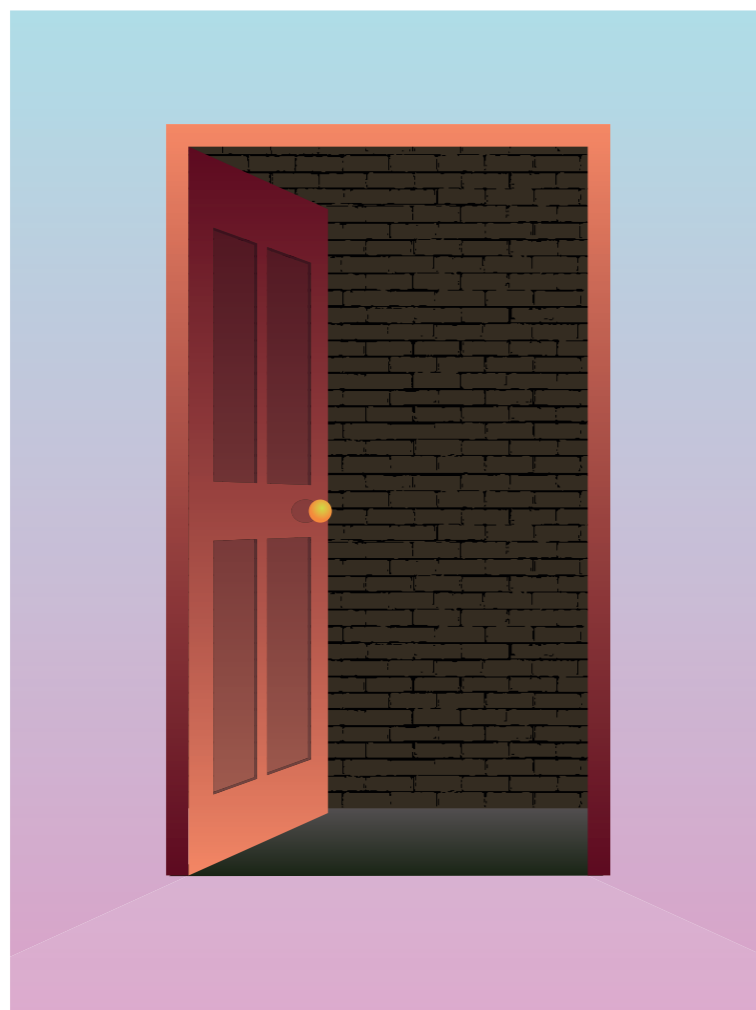
Pracovní list je rozdělen do tří částí: před čtením, během čtení a po čtení. Použit jej můžeme v rámci školní čtenářské lekce (část před čtením) i jako kontrolu samostatného čtení. Pro vypracování celého listu se předpokládá s přečtením celé knihy.

Cíl: orientace v textu, rozvoj slovní zásoby, propojení se slohovou výchovou.

Lekci mohou předcházet informace o autorovi a jeho motivaci k napsání této knihy - viz předmluva.

Poté necháme žáky během 5–10 minut samostatně vypracovat úkol Než začneš číst, žáci mohou své návrhy přečíst.

Zbývající části necháme vypracovat žáky libovolně.



PRACOVNÍ LIST – KORALINA – NEIL GAIMAN

NEŽ ZAČNEŠ ČÍST

Koralina v novém bytě objevila dveře, za kterými byla cihlová zeď. Co by za ní mohlo být...

BĚHEM ČTENÍ

Rozhodni, zda jsou tvrzení pravdivá

- | | |
|---|----------|
| 1) V domě bydleli tři lidé, které Koralina neznala. | ANO – NE |
| 2) Koralina byla malá, ještě nechodila do školy. | ANO – NE |
| 3) Druhá matka vařila lépe než pravá. | ANO – NE |
| 4) Koralina osvobodila alespoň dvě děti. | ANO – NE |
| 5) Druhá matka mluví vždy pravdu. | ANO – NE |

Jaká je hlavní hrdinka? Charakterizuj ji pomocí počátečních písmen jejího jména.

K

O

R

A

L

I

N

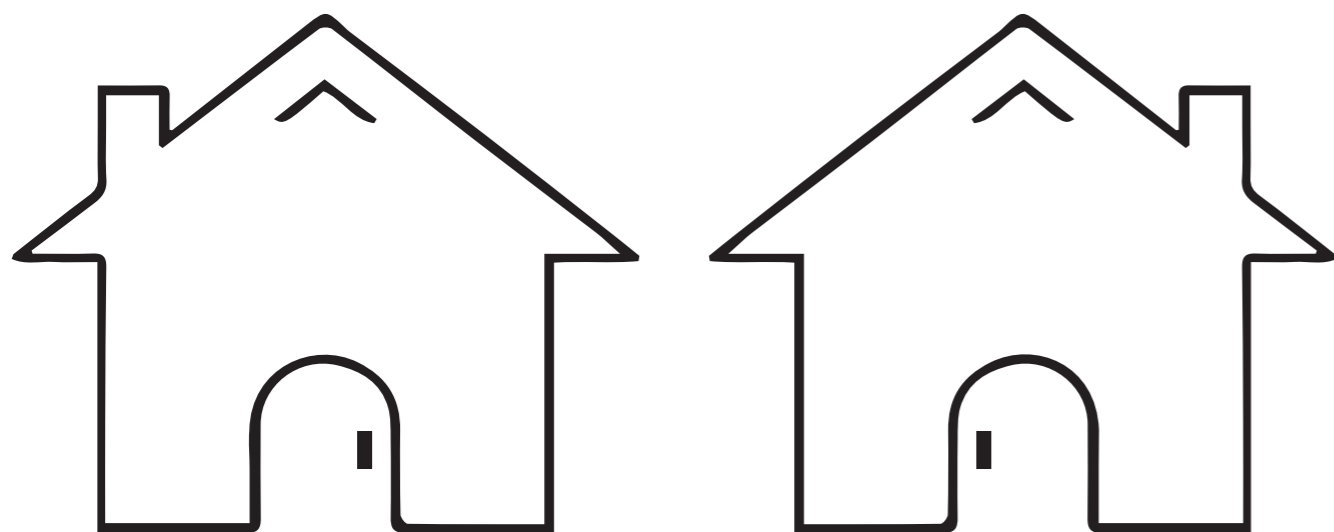
A

PO ČTENÍ

Podobáš se některé postavě z knihy? Které a v čem, diskutuj se spolužákem.

Sestav s Koralinou rozhovor o zachraňování jejích rodičů.

Zapiš, co měl skutečný a druhý dům stejné (do ohraničené zahrady) a co jiné (do každého domu zvlášť).



ŘEŠENÍ

KORALINA- NEIL GAIMAN

Než začneš číst

Koralina v novém bytě objevila dveře, za kterými byla cihlová zeď. Co by za ní mohlo být...

Individuální odpověď

Během čtení

Rozhodni, zda jsou tvrzení pravdivá

- | | | |
|-----|--|----------|
| 01) | V domě bydleli tři lidé, které Koralina neznala. | ANO – NE |
| 02) | Koralina byla malá, ještě nechodila do školy. | ANO – NE |
| 03) | Druhá matka vařila lépe než pravá. | ANO – NE |
| 04) | Koralina osvobodila alespoň dvě děti. | ANO – NE |
| 05) | Druhá matka mluví vždy pravdu. | ANO – NE |

Jaká je hlavní hrdinka? Charakterizuj ji pomocí počátečních písmen jejího jména.

Individuální odpověď

K

O

R

A

L

I

N

A

Po čtení

Podobáš se některé postavě z knihy? Které a v čem, diskutuj se spolužákem.

Individuální odpověď

Sestav s Koralinou rozhovor o zachraňování jejích rodičů.

Individuální odpověď

Zapiš, co měl skutečný a druhý dům stejné (do ohraničené zahrady) a co jiné (do každého domu zvlášť)

3 patra , susedi, vybavení bytu stejný

Zarostlá zahrada

Obraz v bytě

Zeleně vymalovaný pokoj

Metodický list – Prašina

Vojtěch Matocha



Tato metodika obsahuje 3 série úkolů – námětů pro práci s knihou. Můžeme využít hodinu slohu, literatury a výtvarné výchovy.

1. série úkolů je zaměřena na rozvíjení jazykového citu – pracujeme se Slovníkem spisovné češtiny (příležitost naučit děti s ním dobře pracovat) a internetem, přemýšlíme nad skrytými významy, snažíme se odhalit šifry skryté v textu, hrajeme si s jazykem.

2. série úloh je zaměřena na rozbor některých motivů, postav – přemýšlíme nad kulisami v příběhu, sledujeme proměny postav, pokoušíme se o myšlenkovou mapu (příležitost seznámit děti s tímto nástrojem).

3. série úloh – kreativní úkoly – možno zadat slohovou práci, zadat výtvarný projekt, prezentaci..., možná práce ve dvojicích nebo ve skupinách.

Prašina je tajemná čtvrť v Praze, kde nefunguje elektřina a mobilní telefony zde ztrácejí signál. Nejezdí tady tramvaje, autům selhávají brzdy, nehraje zde rádio a hodinky se zastavují. A taky tu žijí „divní lidi s obráceným myšlením“. Jedním z obyvatel je i děda Novotný, jehož vnuk Jirka se spolu se svými kamarády Anastázií (neboli En) a Tondou zcela náhodou zaplétá do stále nebezpečnějšího pátrání po příčinách náhlého rozpínání této „šedé“ čtvrti.

Postupně se dozvídají o vzniku a historii Prašiny a o kdysi významném prašinském vynálezci Hanuši Nápravníkovi. Pátrání je přivádí až k Nápravníkově největšímu vynálezu – monumentálnímu stroji, který je údajně nutné stále udržovat v chodu, aby se Prašina dále nerozpínala. Během dobrodružství, při němž jde třináctiletým dětem čelícím několika zákeřným a chamtivým dospělým mnohdy o život, však zjišťují, že vše je vlastně úplně jinak – nyní porouchaný stroj naopak Prašinu udržuje, aby nezanikla, tedy aby nepodlehla pokroku. (Za vším tehdy stála láska Nápravníka ke své snoubence, která si velmi přála, aby její milovaný domov na Prašině byl stále stejný – navzdory novým vynálezům té doby, navzdory modernímu pokroku.).

Děti pochopí, že „Prašina byla domovem spousty lidí, že byla místem k životu, tichým, uzavřeným světem bez kanceláří a obchodáků, koutem, kde lidé mohli nerušeně žít“, a Prašinu se jim i přes všechny nástrahy podaří nakonec zachránit.

PÁR SLOV O AUTOROVI

Vojtěch Matocha (1989) – matematik, programátor, vývojář softwarů pro mobilní telefony, recenzent pro portál iLiteratura.cz. Prašina je jeho literární prvotina. Napsal i 2. a 3. díl.

PRACOVNÍ LIST – VOJTĚCH MATOCHA – PRAŠINA

A) VYHLEDÁVÁNÍ V KNIZE – HRA S JAZYKEM, ODHALOVÁNÍ ŠIFER A UKRYTÝCH VÝZNAMŮ, PRÁCE SE SLOVNÍKEM, PRÁCE S INTERNETEM.

1) Charakterizuj místo zvané Prašina. Co je na něm zvláštního? Chtěl bys tady žít?

.....

.....

.....

.....

2) Jaké významy ti evokuje Prašina? Co tě jako první napadlo při vyslovení tohoto slova?

.....

.....

3) Autor knihy v jednom z rozhovorů řekl, že se při psaní Prašiny inspiroval Foglarovými Stínadly. Vytvořil podobně temnou čtvrť a svou hlavní dívčí hrdinku nazval En – podle postavy Em ze Záhady hlavolamu. Kdybys byl spisovatelem, jak bys postupoval při výběru jmen pro své hrdiny (nebo názvu knihy) ty?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 4) V češtině existuje mnoho slov, která mají stejně jako Prašina příponu –ina. Pokus se je roztřídit do jednotlivých kategorií a zapsat do tabulky.

huspenina proleženina zdechlina žiravina mokřina pytlovina
 čeština čmáranina hoblina zbořenina pohmožděnina
 vysočina drobotina výšina modřina vzteklina zřícenina
 močovina smrčina výbušnina jutovina uzenina pilina
 vizina bučina rybina skopovina bílkovina patlanina klukovina
 Frantina pevnina slabina kantořina zvěřina mušina
 člověčina hořlavina japonština slátanina připálenina kapalina
 mazanina rakovina bublanina omrzlina dědina Lucina
 vláknina kočičina lihovina chudina blešina jalovčina
 odřenina konina lysina zemina mateřština Anina
 chamradina ševcovina Stázina angličtina zmrzlina ledvina

ODPADKY	NEMOCI	VÝKALY	ÚZEMÍ
hoblina	vzteklina	mušina	dědina
POROSTY	ZÁPACHY	ZAMĚSTNÁNÍ / ČINNOST	SPOLEČENSTVÍ OSOB
jalovčina	rybina	klukovina	chamradina
			drobotina
MATERIÁL, HMOTA	MASO, KŮŽE	VLASTNOSTI	POKRMY
jutovina	skopovina	kapalina	
lihovina			
MÍSTA	DESTRUKTIVNÍ JEVY	CHORÁ MÍSTA NA TĚLE	MÍSTA NA TĚLE
mokřina	zbořenina	pohmožděnina	lysina
			modřina
ŘEČI (JAZYKY)	LÁTKY	NEHEZKÉ VĚCI	DOMÁCKÁ JMÉNA
	zemina	slátanina	
	močovina		

(Zdroj: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=3321>)

B) ROZBOR NĚKTERÝCH MOTIVŮ

Analýza motivů a postav

1) Prašina byla zvláštním, temným, obávaným místem, ale byla především domovem a místem k životu pro mnoho lidí (jak o tom hovoří Jirkův děda na straně 248). Kde je tvůj domov? Co pro tebe znamená?

2) Tajemnou atmosféru na Prašině vytvářejí křivolaké uličky s opuštěnými domy, ponuré dvory, temné průchody, starý kostel nebo divadlo, plesnivá zapomenutá sklepení... Je tady navíc tma, prach, vlhko. To vše v nás vyvolává určitý strach, úzkost, obavy, nepříjemné pocity. Jaké kulisy bys jako spisovatel použil, abys u čtenáře docílil opačného efektu?

tma, prach, vlhko

strach

opuštěné domy, křivolaké uličky

obavy

vlhká sklepení, temné průchody

úzkost, nebezpečí

starý kostel, rozbořené divadlo

nepříjemné pocity

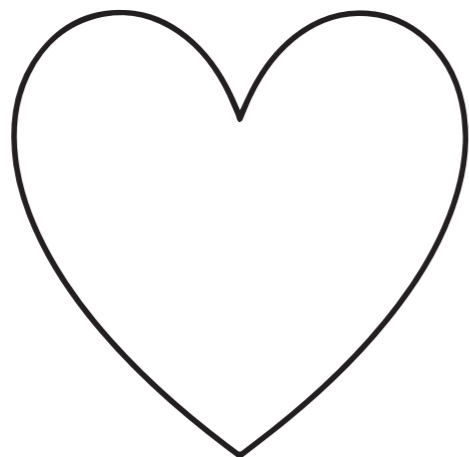
radost

šťěstí

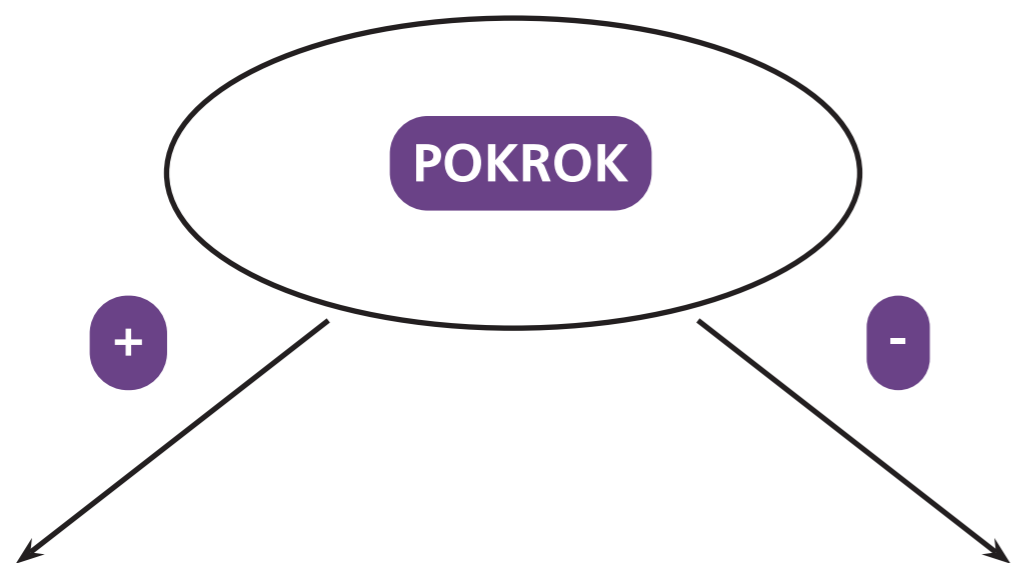
bezpečí

příjemné pocity

3) Vztah mezi Jirkou a En se během příběhu postupně mění – kamarádství přerůstá v lásku. Najdi na straně 215, jak Jirka vnímal okamžik, když ho En poprvé políbila.



4) Kam nás zavedlo naše století? Povídáme si na dálku běžně, ale setkáváme se tváří v tvář? Je jasné, že díky pokroku máme život v mnohém jednodušší, ale je možné, že nám pokrok taky něco vzal? Přemýšlej a doplň hesla ve své vlastní myšlenkové mapě.



C) KREATIVNÍ ÚKOLY

Tvořivé úkoly

1) Navrhni podobné místo, jako je Prašina, ve tvém bydlišti nebo někde, kde to dobře znáš. Jak by to tady vypadalo, kdo nebo co by zde žilo, jaké zákony by zde platily? Jakým tajemstvím by mohlo být toto místo opředené? Přečti si znovu popis Prašiny na straně 8 a popiš podobným způsobem i své místo. (Poté můžeš ztvárnit i výtvarně.)

2) V knize se objevují zašifrované texty (např. strana 166). Vytvoř tajnou zprávu nebo důležitý dokument ve svém vlastním šifrovacím jazyku.

3) V příběhu hraje důležitou roli postava vynálezce Hanuše Nápravníka. Tato postava je samozřejmě fiktivní (smyšlená), zato František Křižík nebo Franz Kafka, kteří jsou ve vyprávění také zmiňováni, skutečně existovali. Připrav o nich pro své spolužáky krátký referát nebo prezentaci. Zjisti, co je oblouková lampa.

4) Popovídej si se svými rodiči a prarodiči (případně praprarodiči) o jejich dětství. Jak trávili svůj volný čas? Jaké technické vymoženosti tehdy existovaly? Připrav si malý referát pro své spolužáky.

ŘEŠENÍ

PRAŠINA

Vyhledávání

- 01) Prašina je čtvrť nad Prahou, nefunguje v ní elektřina.
- 02) Něco prašivého, starého, ošklivého...
- 03) Tabulka je připravená a vyplněná, žáci mohou přidat další slova.
- 04) Žáci píšou vlastní názory.

Analýza

- 01) Žáci opět uvažují samostatně, vyjadřují vlastní názory.
- 02) Světlo, sucho, otevřené, rovné ulice, krásné, nové stavby, parky...
- 03) Uplynula věčnost: jeden vesmír zanikl a druhý se zrodil.
- 04) Samostatná práce s myšlenkovou mapou.

Tvořivé úkoly

- 1 – 4 žáci si mohou zvolit podle vlastního výběru, nemusí vypracovat všechny úkoly.



Metodický list – 3 333 km k Jakobovi

Petra Braunová



Hodina čtenářské lekce je koncipována pro dvě po sobě jdoucí vyučovací hodiny. Čtenářská lekce nevyžaduje přečtení celé knihy ani znalost jiných knih od stejné autorky, spíše slouží jako ochutnávka knihy a žánru.

Struktura čtenářské lekce:

Na tabuli napíšeme název – 3 333 km k Jakobovi

Evokace (pokládáme žákům následující otázky – věnujeme tomuto úvodu cca 15 minut času):

- Kdo bude v knize asi Jakub?
- Kdo k němu bude putovat?
- Proč někdo bude tak daleko putovat?
- Za kým byste vy tak daleko putovali? Proč?
- 3 333 km – do které země bychom došli po tak dlouhé cestě?
- Jakým dopravním prostředkem asi hlavní hrdina cestu uskuteční?
- Jaký dopravní prostředek byste zvolili vy?
- Co se na tak dlouhé cestě může přihodit?
- Obávali byste se tak dlouhé cesty? Proč?
- U koho by převažovala radost?
- Co je to pout? Je nějaký rozdíl mezi poutí a cestou?

Čtenářská část – cca 35 minut. Četba je samostatná. Žáci mohou začít číst kdekoliv knížce, na začátku nebo uprostřed, mohou číst za souvislý text, nebo přeskakovat, každý tak, jak mu to bude vyhovovat. Pracovní listy rozdáme, děti by je měly začít vyplňovat až po četbě.

Práce s PL – samostatná, cca 25 minut. Při vyplňování mohou děti libovolně používat knihu, listovat v ní, hledat odpovědi.

Shrnutí – cca 15 minut.

S dětmi hovoříme o jejich zážitcích z četby, koho zaujala a proč, kdo by se rád na takovou cestu vydal, kdo již něco podobného absolvoval, proč asi lidé takové cesty podstupují.

Dětem vysvětlíme i v souvislosti s jejich poznatky, kde se nachází Santiago de Compostella, co je to svatojakubská cesta, jak je značena a proč ji lidé konají.



CAMINO DE SANTIAGO

Svatojakubská cesta nebo Cesta svatého Jakuba (španělsky Camino de Santiago) je název historické sítě dvanácti poutních cest, které vedou ke hrobu svatého Jakuba Staršího v katedrále v Santiagu de Compostela ve španělské Galicii.

Ve zdejší katedrále jsou podle legendární i písemně zaznamenané tradice uloženy ostatky svatého Jakuba, Kristova učedníka, jenž za svého života údajně kázal i v Hispánii. Po své mučednické smrti, patrně r. 44, byl pohřben v Jeruzalémě, ale později byly jeho ostatky – dle různých legend v různých dobách a různými způsoby – přeneseny do Španělska a konečně pohřbeny na tehdy pustém místě dnešního Santiaga.

Zájem o svatojakubskou pouť začal prudce vzrůstat od konce 80. let 20. století, k čemuž přispěla pouť papeže Jana Pavla II. v r. 1982 a následně i fakt, že roku 1993 byla svatojakubská cesta zapsána na seznam světového dědictví UNESCO.

Ve Španělsku, Portugalsku, Francii, Německu a Itálii trasy svatojakubské pouti většinou kopírují historické cesty (obcházejí pochopitelně průmyslové zóny a dálnice), jsou značeny symbolem mušle a žlutou šipkou, posledních 100 km je v pravidelných vzdálenostech značeno také kamenným či betonovým patníkem s mušlí na keramické dlaždici a se štítkem, na němž je číselný údaj – počet kilometrů a metrů do cíle.

Moravskoslezská trasa

Tato 276.5 km dlouhá trasa probíhá územím našich dvou historických zemí, Slezskem a Moravou. Poutníci po ní přichází z Polska, přes Opavu, jakožto slezskou metropoli, Hradec nad Moravicí s kostelem sv. Jakuba, Olomouc na Brno do Mikulova a dále do Rakouska odkud lze pokračovat přes Rakousko dále.

V terénu je vyznačena logem hřebenatky trasa jen částečně.



Na předsádce zjisti a stručně zaznamenej, jak vznikla tato kniha:

.....

.....

.....

.....

Na základě četby tuto knihu řadím do žánru Literatury.

Děj je zapisován formou a je zapsán v osobě.

Slovo „pouť“, které budeme dále používat, je synonymem ke slovu:

.....

Hlavní hrdina knížky se jmenuje:

V 6 větách (ne víc, ani méně) si zaznamenej stručně děj části, kterou jsi četl(a):

.....

.....

.....

.....

Jaký dopravní prostředek hlavní hrdina používá?

Kdo ho na pouti doprovází?

Jak dlouho mu trvá pouť?.....

Kam cestuje?

Odpovědi na následující otázky najdeš v kapitole „Den čtyřicátý devátý“:

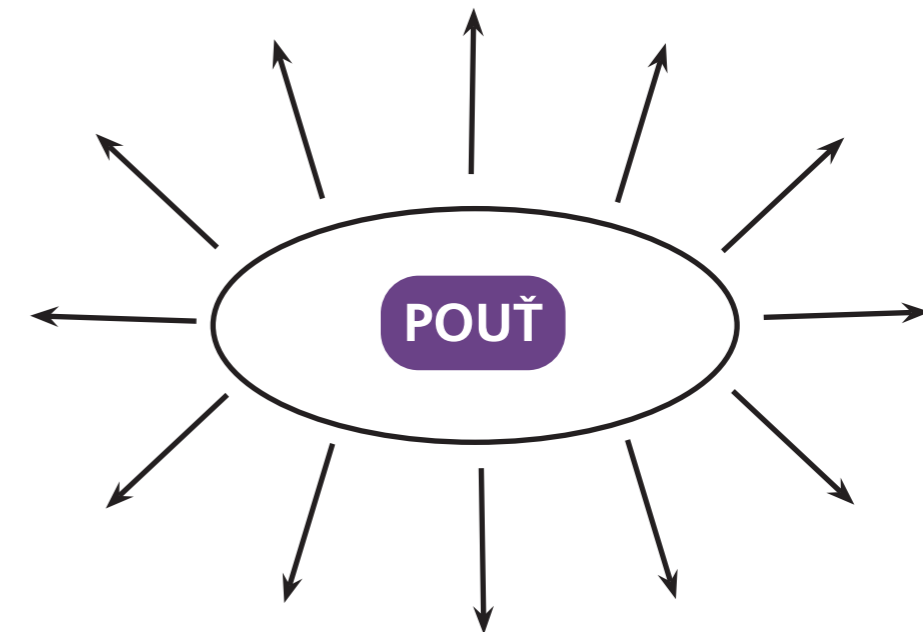
Jak se jmenuje jeho sestra?.....

Kolik jí je let?.....

Jaký k ní má hlavní hrdina vztah?.....

Jak se jmenuje jeho nevlastní matka?.....

Pokus se o myšlenkovou mapu (Co všechno může být spojeno s poutí - cestou? Co může poutníky na pouti potkat? Co pouť může přinést? Co naopak může vzít? Co na dlouhou pouť člověk potřebuje?... – počet šipek si klidně doplň, jak budeš potřebovat).



Přečti si kapitolu „Den dvacátý třetí“ a doplň následující tabulku:

Výška vrcholu Bettlach	
Vlastnost, kterou hlavní hrdina přisuzuje Německu	
Vlastnost, kterou hlavní hrdina přisuzuje Rakousku	
Vlastnost, kterou hlavní hrdina přisuzuje Švýcarsku	
Země, která se svým vztahem k pořádku nejvíce podobá ČR	
Chybějící kilometry do cíle	
Řeka, podél které hlavní hrdina sviští	
Název města, ve kterém nocovali	
Hlavnímu hrdinovi se porouchal	

ŘEŠENÍ

PETRA BRAUNOVÁ – 3 333 KM K JAKUBOVI

Na předsádce zjisti a stručně zaznamenej, jak vznikla tato kniha: **na jedné besedě spisovatelce Petře Braunové přinesl jeden z posluchačů svůj deník, ten ona posléze upravila a přepsala do knihy**

Na základě četby tuto knihu řadím do žánru cestopisné literatury, děj je zapisován formou deníku a je zapsán **v 1. osobě.**

Slovo „pouť“, které budeme dále používat, je synonymem ke slovu: **cesta, putování, výprava**

Hlavní hrdina knížky se jmenuje: **Mirek**

V 6 větách (ne víc, ani méně) si zaznamenej stručně děj části, kterou jsi četl(a): **VOŽ**

Jaký dopravní prostředek hlavní hrdina používá? **Jízdní kolo**

Kdo ho na pouti doprovází? **Táta, se kterým ale od dvou let nežije, později se připojí nevlastní matka a sestra**
Jak dlouho mu trvá pouť? **58 dní**

Kam cestuje? **Do Španělska – Santiago de Compostella**

Odpovědi na následující otázky najdeš v kapitole „Den čtyřicátý devátý“:

Jak se jmenuje jeho sestra? **Manon**

Kolik jí je let? **13**

Jaký k ní má hlavní hrdina vztah?

Vůbec ji nezná, dosud o ní nevěděl, má ji rád, ale teprve si na tu představu zvyká.

Jak se jmenuje jeho nevlastní matka? **Jacqueline**

Pokus se o myšlenkovou mapu (Co všechno může být spojeno s poutí - cestou? Co může poutníky na pouti potkat? Co pouť může přinést? Co naopak může vzít? Co na dlouhou pouť člověk potřebuje?... – počet šipek si klidně doplň, jak budeš potřebovat) **VOŽ**

Přečti si kapitulu „Den dvacátý třetí“ a doplň následující tabulku:

Výška vrcholu Bettlach

1 246 m. n. m

Vlastnost, kterou hlavní hrdina přisuzuje Německu

Uklizené

Vlastnost, kterou hlavní hrdina přisuzuje Rakousku

Kýčovité

Vlastnost, kterou hlavní hrdina přisuzuje Švýcarsku

Spořádané

Země, která se svým vztahem k pořádku nejvíce podobá ČR

Francie

Chybějící kilometry do cíle

1768

Řeka, podél které hlavní hrdina sviští

Rhona

Název města, ve kterém nocovali

Vienne

Hlavnímu hrdinovi se porouchal

řetěz



Metodický list

Sirotčinec slečny Peregrinové pro podivné děti

Ransom Riggs

Práce s pracovním listem nevyžaduje přečtení celé knihy. Lekce zabere 2–4 vyučovací hodiny. První část (práce s internetem) se může vynechat či zařadit libovolně.

STRUKTURA ČTENÁŘSKÉ LEKCE:

Evokace:

- napíšeme na tabuli nápis PODIVNÉ DĚTI
- žáci odpovídají, co si pod tímto nápisem představují
- snažíme se o uvědomění si odlišností mezi námi, nikoho nehodnotíme

Čtení: necháme žáky přečíst 1. kapitolu knihy (samostatně, tandemově, apod.)

Uvědomění: pracovní list

- žáci samostatně vypíšou jména podivných dětí, zkontrolujeme (můžeme pojmut jako soutěž)
- nachystáme si kartičky (necháme je nachystat žáky) se jmény podivných dětí, aby žáci mohli losovat, koho budou popisovat
- čteme a ostatní hádají, kdo je popisovaná postava

Čtení: necháme žáky přečíst 6. kapitolu knihy (samostatně, tandemově, apod.)

- žáci sestaví myšlenkovou mapu na téma „Podivné děti“

Uvědomění: pracovní list

- na závěr necháme žáky vypracovat pětílístek



PRACOVNÍ LIST – SIROTČINEC SLEČNY PEREGRINOVÉ PRO PODIVNÉ DĚTI – RANSOM RIGGS

Rozhodni, zda následující tvrzení o autorovi knihy jsou pravdivá

Ransom Riggs se narodil v roce 1980 na Floridě.	ANO	NE
Chtěl se stát právníkem, a proto studoval na Harvardově univerzitě.	ANO	NE
Točil krátké filmy, které zveřejňoval na internetu.	ANO	NE
K nápadu napsat knihu ho přivedla sbírka starých fotografií.	ANO	NE
Knihy Sirotčinec slečny Peregrinové pro podivné děti se stala podle seznamu uveřejněném v deníku The New York Times bestsellerem.	ANO	NE

PRÁCE S KNIHOU

Vypiš jména všech „podivných dětí“.

Vylosuj si jedno jméno postavy z knihy a sestav její charakteristiku (10 – 15 vět).

Vypracuj myšlenkovou mapu.



Sestav pětilístek:

- 1) jméno hlavní postavy
- 2) dvě vlastnosti hlavní postavy
- 3) jaký byl děj knihy
- 4) věta o čtyřech slovech, proč se ti kniha ne/líbila
- 5) chtěl/a bych být jako (postava z knížky)

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

ŘEŠENÍ

SIROTČINEC SLEČNY PEREGRINOVÉ

Pracovní list- práce s internetem

Rozhodni, zda následující tvrzení o autorovi knihy jsou pravdivá

Ransom Riggs se narodil v roce 1980 na Floridě.	ANO	NE
Chtěl se stát právníkem, a proto studoval na Harvardově univerzitě.	ANO	NE
Točil krátké filmy, které zveřejňoval na internetu.	ANO	NE
K nápadu napsat knihu ho přivedla sbírka starých fotografií.	ANO	NE
Knihy Sirotčinec slečny Peregrinové pro podivné děti se stala podle seznamu uveřejněném v deníku The New York Times bestsellerem.	ANO	NE



Metodický list

Dívka s pomeranči

Jostein Gaarder



Pracovní list je koncipován jako součást práce v čtenářské lekci – ideálně spojené **dvě vyučovací školní hodiny**, nejlépe na sebe navazující.

Cíl: základní orientace v knize, seznámení s příběhem (cílem není knihu přečíst, spíše děti naladit, aby si ji chtěly půjčit a přečíst doma.

Lekce začíná seznámením s knihou a autorem:

Název knihy : Dívka s pomeranči

Autor knihy: Jostein Gaarder – norský autor knih pro děti a mládež, nar. v Oslo 1952, vystudoval skandinávské jazyky a teologii = napsal řadu učebnic o náboženství a filozofii , věhlas si získal v r. 1991 vydáním knihy Sofiin svět - od té doby se literaturou živí. Ve svých knihách seznamuje čtenáře s dějinami náboženství, filozofie a zabývá se základními otázkami lidské existence, zároveň nabádá k okouzlení životem a hledání radosti z každého dne.

Upozorníme: na obtížnost některých norských názvů, na dvojí písmo v knize (neprozrazujeme proč), že se jedná o příběh ze současnosti

Poté žáci dostanou čas – 35 minut- na čtení. Dbáme na ticho a soustředěnost četby příběhu. Děti mohou začít číst kdekoliv, odkudkoliv, přeskakovat, tak, aby jim byla četba příjemná

Po 35 minutách četbu stopneme, žákům rozdáme pracovní listy, kdy budou vyplňovat hned to, co vědí, dále budou pracovat s knihou, kterou mají žáci stále k dispozici. Na samostatnou práci dáme žákům alespoň 20 minut času.

Poté můžeme o jednotlivých úkolech s žáky diskutovat. Můžeme si vzájemně číst své osobní charakteristiky – zejména část s častou a oblíbenou větou může být zajímavá.

Zajímavá může být diskuse o tom, co by je zajímalo z budoucnosti o tom, co je v současnosti nového, nebo zda by si místo a čas znovu zvolili pro své narození....

PRACOVNÍ LIST – ČTENÁŘSKÁ LEKCE – DÍVKA S POMERANČI

Autor knihy pochází z

Z jeho dalších knih:

Kniha má stran

Kniha je psána dvěma druhy písma, protože

.....

Kniha je napsána v osobě.

Vypravěčem (vypravěči) je (jsou):

.....

Přečti si úryvek kurzivou na str. 15. Potom si představ, že bys psal dopis pro někoho, kdo se teprve narodí a bude ho číst za 15 možná 20 let. Co bys napsal? Co by tě zajímalo z budoucnosti? Jaké současné otázky, myslíš, Ti může budoucnost zodpovědět? Napiš je:

.....

.....

.....

.....

V knize se několikrát objevuje citát „Kdo nikdy nežije teď, nežije nikdy“. Vysvětli, jak mu rozumíš:

.....

.....

.....

.....

Najdi a vypiš několik norských slov, se kterými se v textu setkáváš. Jaké odlišnosti od českého pravopisu tě napadají?

.....

.....

Na str. 75 – 76 si přečti charakteristiku vypravěče. Nech se jí inspirovat a ve stejném duchu napiš charakteristiku sám sebe:

.....

.....

.....

.....

.....

V DUCHU TÉTO CHARAKTERISTIKY TAKÉ DOPLŇ:

Moje oblíbená věta:

Oblíbená věta mojí maminky:

Oblíbená věta mého táty:

Oblíbená věta naší paní učitelky:

Dokážeš najít, o co se zajímá hlavní hrdina knížky? Dokonce o tom psal svou speciální seminární práci. (napovědět ti může strana 77).

.....

.....

.....

Knížka pokládá celou řadu otázek po smyslu lidské existence a na jednu zásadní si můžeš zkusit odpovědět i ty: Kdybys stál na počátku všeho, před svým zrozením, a věděl to, co víš dnes, že tvůj život je konečný, že nejsou jen radosti, ale i strasti, rozhodl by ses pro zrození na Zemi, nebo ne? A proč?

.....

.....

.....

.....

KTEROU Z NÁSLEDUJÍCÍCH KNÍŽEK STEJNÉHO AUTORA BY SIS RÁD(A) PŘEČETL?

ZAKROUŽKUJ

Anna – Jaký bude rok 2082? (2014, Albatros)

Anně je 16 let, baví ji přírodovědný kroužek a moc by chtěla vědět, jak bude vypadat svět v budoucnosti. To se jí vyplní – po gaarderovsku – prostřednictvím snu. Anna se ocitne v roce 2082 a zjistí, že svět budoucnosti vypadá docela jinak. Kam zmizel hmyz potřebný k opylování stromů, proč vyhynula některá zvířata? V knize najdou čtenáři řadu opakujících se motivů ze Sofiiina světa. Místo filosofie a dějin myšlení se román zajímá o přírodu a ekologii.

To je otázka (2013, Albatros)

Odkud a kam jdeme? Byl svět odjakživa? Bude dál existovat, až tu nebudu? Kniha otázek, které sestavil Jostein Gaarder s hlubokým porozuměním a citem pro dětské chápání a vnímání. Každá otázka navozuje okruh dalších a dalších témat, o nichž si budou děti s rodiči povídat. Jostein Gaarder, autor románu o dějinách filosofie Sofiin svět, dokázal, že stejně citlivě dokáže promlouvat k dětem jako k teenagerům.

Dívka s pomeranči (2004, Albatros, Zlatá stuha za překlad)

Oduševněle napsaný zamilovaný příběh, který osloví čtenáře všech věkových kategorií. V průběhu jednoho večera, během něhož 15letý hrdina Georg čte dopis od svého otce, probíhá před jeho očima celý příběh. Georgův otec zemřel před jedenácti lety, ale jeho dopis byl nalezen teprve nyní. Vedle líčení prostého příběhu lásky, pokládá otec synovi nejednoduché otázky, které se dotýkají samotné podstaty lidské existence.

Sofiin svět (1995, Albatros)

Román o dějinách filosofie Norský učitel J. Gaarder kombinací zdánlivě neatraktivních témat, jako jsou dějiny filosofie a příběh dospívání patnáctileté dívky, vytvořil knížku, která slaví mezi čtenáři neuvěřitelný úspěch; vzápětí po svém norském vydání vyšla v desítkách zemí a v roce 1995 se stala nejprodávanější knihou na světě.

ŘEŠENÍ

DÍVKKA S POMERANČI

Autor knihy Jostein Gaarder pochází z Norska

Z jeho dalších knih: **Sofiin svět, To je otázka, Anna – Jaký bude rok 2082**

Knihy má **158 stran**

Knihy je psána dvěma druhy písma, protože část knihy je dopisem od otce a část knihy vypráví hlavní hrdina **Georg, kniha má dva vypravěče ve dvou časových rovinách**

Knihy je napsána v **1. osobě**.

Vypravěčem (vypravěči) je (jsou): **Georg – hlavní hrdina, jeho otec, který už nežije, ale než zemřel, napsal pro Georga dopis**

Přečti si úryvek kurzivou na str. 15. Potom si představ, že bys psal dopis pro někoho, kdo se teprve narodí a bude ho číst za 15 možná 20 let. Co bys napsal? Co by tě zajímalo z budoucnosti? Jaké současné otázky, myslíš, Ti může budoucnost zodpovědět? Napiš je: **VOŽ**

V knize se několikrát objevuje citát „Kdo nikdy nežije teď, nežije nikdy“. Vysvětli, jak mu rozumíš **VOŽ**

Najdi a vypiš několik norských slov, se kterými se v textu setkáváš. Jaké odlišnosti od českého pravopisu tě napadají? – např: **Fjellstoen, Jorgen – přeškrtnuté o, Humleveien, ...**

Na str. 75 – 76 si přečti charakteristiku vypravěče. Nech se jí inspirovat a ve stejném duchu napiš charakteristiku sám sebe: (z textu:**Po tátovi mám modré či, světlé vlasy a poměrně světlou pleť, ale v létě se vždycky bez problémů opálím dohněda. Nejsilnější stránka: Georg Roed patří do té části světové populace, která si je vědoma, že žije na jedné z planet v Mléčné dráze. Nejslabší stránka: žádný velký donchuán. Nebylo by na škodu, kdybych byl v tomto směru trochu výbojnější. Oblíbená věta: „Ano, děkuji, obojí.“**)

V duchu této charakteristiky také doplň:

Moje oblíbená věta: **VOŽ**

Oblíbená věta mojí maminky: **VOŽ**

Oblíbená věta mého táty: **VOŽ**

Oblíbená věta naší paní učitelky: **VOŽ**

Dokážeš najít, o co se zajímá hlavní hrdina knížky? Dokonce o tom psal svou speciální seminární práci. (napovědět ti může strana 77)

Zajímá se o vesmír a Hubbleův teleskop

Knížka pokládá celou řadu otázek po smyslu lidské existence a na jednu zásadní si můžeš zkusit odpovědět i ty: Kdybys stál na počátku všeho, před svým zrozením, a věděl to, co víš dnes, že tvůj život je konečný, že nejsou jen radosti, ale i strasti, rozhodl by ses pro zrození na Zemi, nebo ne? A proč? **VOŽ**



Metodický list

Dárce

Lois Lowryová



Pracovní list je koncipován jako součást práce v čtenářské lekci – ideálně spojené **dvě vyučovací školní hodiny, nejlépe na sebe navazující**

Cíl: základní orientace v knize, seznámení s příběhem (cílem není knihu přečíst, spíše děti naladit, aby si ji chtěly půjčit a přečíst doma

Lekce začíná seznámením s knihou a autorem:

Název knihy : Dárce

Autor knihy: Lois Lowryová – americká spisovatelka knížek pro děti a mládež, dvakrát oceněna Cenou Johna Newberyho. Pro děti a mládež napsala více než 30 knih, do češtiny byly přeloženy 3: Spočítej hvězdy, Dárce a Hledání modré. Zatímco ve Spočítej hvězdy se autorka vrací do minulosti (příběh se odehrává za druhé světové války v Dánsku. Autorka zde zobrazuje odvahu dánských občanů, kteří na pomoc židovským obyvatel riskovali své vlastní životy. Hlavní postavou je Annemarie, která má židovskou kamarádku Ellen a která se nebojí riskovat.), Dárce se odehrává možná v dávné budoucnosti. Možnost budoucnosti dětem zmíníme.

Lekci začneme úvahou, kdo všechno může být dárce, co všechno může dárce darovat, děti zkusí popřemýšlet, co by mohl darovat dárce v naší knize. Zamyslíme se také nad tím, kdo je opakem dárce. Poté rozdáme pracovní listy, děti si do nich vyplní základní údaje a svůj osobní odhad, co podle něj bude dárce v knize darovat a příjemce přijímat. Dětem na tuto část dáme cca 10-15 minut času. Další úkoly budou děti vyplňovat po skončení čtenářské části.

Poté žáci dostanou čas – **35 minut – na čtení.** Dbáme na ticho a soustředěnost četby příběhu. Děti mohou začít číst kdekoliv, odkudkoliv, přeskakovat, tak, aby jim byla četba příjemná. Během četby dětem nedovolujeme vyplňovat pracovní listy.

Po přečtení budou žáci vyplňovat pracovní list, mohou v knize listovat. Pracují samostatně.

V závěru hodiny si s dětmi povídáme, např. o ideálním světě, o tom, jak si myslí, že příběh dopadl, o svobodě, co je svoboda, kde začíná, kde končí.

PRACOVNÍ LIST – DÁRCE – LOIS LOWRYOVÁ

Autor knihy pochází z

Z jejích dalších knih:.....

Kniha má stran

Než začneš číst, vyplň si následující řádky:

Podle mě bude dárce v knize darovat

.....
.....

Opakem dárce je Tím v knize podle mě bude

.....
.....

V určitém smyslu by se dalo říct, že děj se odehrává v ideální společnosti, kde jsou všichni lidé spokojeni a nemusí se trápit. Jak si takovou společnost představuješ, co bys v ní chtěl/a mít zajištěno ty?

.....
.....
.....
.....
.....

DALŠÍ ÚKOLY VYPLŇUJ AŽ PO ČTENÍ:

Kniha je napsána v osobě.

Jak se jmenuje hlavní hrdina a kolik je mu let?.....

Na základě toho, co jsi přečetl/a napiš, v jaké si myslíš době a prostředí se děj odehrává:

.....
.....
.....

Na stranách 104 – 105 najdeš úvahu o barvách. Přečti si ji a popřemýšlej: je nebo není spravedlivé, když je všechno stejné?

.....
.....

V knize se objevují i neobvyklá slova, nebo se slovům dávají nové významy. Buď jsi na ně v knize narazil a víš, nebo zkus odhadnout, co znamenají následující:

novodítě

slavnostní vyřazení

neklid

Na stranách 88 – 91 obdrží hlavní hrdina první část daru. Přečti si tuto ukázkou a na jejím základě napiš, co dárce hlavnímu hrdinovi předává:

.....
.....

Co všechno bude dárce podle tebe hlavnímu hrdinovi odhalovat a darovat?

.....
.....

První dar byl příjemný. Ale mohou být předány i některé nepříjemné? Které například?

.....
.....

Kdybys měl/a tu možnost, co bys chtěl/a, aby ti darovali tví předci ze svého života? Proč?

.....
.....

Ve společnosti, ve které hlavní hrdina žije, má každý svůj přesně daný úkol. Jaký je podle tebe úkol dárce?.

.....
.....

ŘEŠENÍ

DÁRCE

Autor knihy Lois Lowryová pochází z Havaje, nyní žije v USA – Massachusetts.

Z jejích dalších knih: **Spočítej hvězdy**

Kniha má **206 stran**

Než začneš číst, vyplň si následující řádky:

Podle mě bude dárce v knize darovat **VOŽ**

Opakem dárce je příjemce, obdarovaný Tím v knize podle mě bude **VOŽ**

V určitém smyslu by se dalo říct, že děj se odehrává v ideální společnosti, kde jsou všichni lidé spokojeni a nemusí se trápit. Jak si takovou společnost představuješ, co bys v ní chtěl/a mít zajištěno ty? **VOŽ**

Další úkoly vyplň až po čtení:

Kniha je **napsána v 3. osobě**.

Jak se jmenuje hlavní hrdina a kolik je mu let? **Jonas, 12 let**

Na základě toho, co jsi přečetl/a napiš, v jaké si myslíš době a prostředí se děj odehrává:

VOŽ (budoucnost, není nikde určen přesný rok)

Na stranách 104 – 105 najdeš úvahu o barvách.

Přečti si ji a popřemýšlej: je nebo není spravedlivé, když je všechno stejné? **VOŽ**

V knize se objevují i neobvyklá slova, nebo se slovům dávají nové významy. Buď jsi na ně v knize narazil a víš, nebo zkus odhadnout, co znamenají následující:

Novodítě **novorozenec, do věku 1 roku**

slavnostní vyřazení **staří lidé, vyřadí je ze života = usmrtí**

neklid **sexuální touha dospívajících, city lásky, probuzené hormony,**

Na stranách 88 – 91 obdrží hlavní hrdina první část daru. Přečti si tuto ukázkou a na jejím základě napiš, co dárce hlavnímu hrdinovi předává: **předává mu lidské vzpomínky na dávno minulé doby, události, ale třeba i počasí, které v Jonasově době už neexistuje – např. sníh, který je ve společnosti zrušen, protože to není výhodné – počasí ve společnosti bylo zregulováno . První předaná vzpomínka byla na sníh a sáňkování – byla příjemná.**

Co všechno bude dárce podle tebe hlavnímu hrdinovi odhalovat a darovat? **VOŽ**

První dar byl příjemný. Ale mohou být předány i některé nepříjemné? Které například? **VOŽ**

Kdybys měl/a tu možnost, co bys chtěl/a, aby ti darovali tví předci ze svého života? Proč? **VOŽ**

Ve společnosti, ve které hlavní hrdina žije, má každý svůj přesně daný úkol. Jaký je podle tebe úkol dárce? **VOŽ**

Metodický list

Chlapec v pruhovaném pyžamu

John Boyne



Pracovní list je připraven pro žáky 8. a 9. ročníku před exkurzí do Osvětimi, nebo v kapitole Literatura o 2. světové válce (jedna vyučovací hodina).

Cíl: Celou knihu žáci nepřečtou, v pracovním listu je vybrán úryvek, se kterým pracují.

Výuka začne vysvětlením, že v knize se odehrává fiktivní příběh, určitě se takto neodehrál. Ale autor se dobře seznámil s historickými reáliemi, a proto jsou někteří čtenáři příběhem a hlavně závěrem velmi zasaženi.

Žáci si prohlížejí fotografii a napíší 5 i více slov, která v nich obrázek vyvolá. Stačí jim 3 – 5 minut. Společně s vyučujícím slova čtou, vyučující asi musí některá korigovat.

Sami si dál přečtou úryvek a vypracují úkoly 4 a 5.
Dejte prostor žákům, kteří chtějí přečíst svoje nápady.

V posledním bodě zkuste dát dětem čas na přemýšlení, pokud někteří nedokážou napsat 3 nápady, nenuťte je.

Na závěr jim doporučte zhlédnutí filmu.

Pro učitele doporučuji nahlédnout do diplomové práce Bc. Anežky Razímové.

PRACOVNÍ LIST – JOHN BOYNE – CHLAPEC V PRUHOVANÉM PYŽAMU

1) Co pozorujete na fotografii?



2) Napište několik slov, která se vám vybaví při pohledu na fotografii.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) Přečtěte si úryvek z knihy o dvou chlapcích, jejichž životy se náhodně setkaly.

Devítiletý Bruno byl donucen se kvůli otcově práci přestěhovat z milovaného Berlína do oplocené pustiny, kde široko daleko nejsou žádné další děti a nemá si s kým hrát. Jednoho dne se při svém pátrání pustinou potká s chlapcem sedícím na druhé straně ostnatého plotu.

„Ahoj,“ řekl Bruno.

„Ahoj,“ řekl ten chlapec.

Byl ještě menší než Bruno, seděl na zemi a v obličeji měl ztracený výraz. Na sobě měl také to pruhované pyžamo jako ostatní na jeho straně plotu a na hlavě mu seděla pruhovaná čepice. Neměl ani boty, ani ponožky, takže jeho bosé nohy byly dost špinavé. Na paži měl pásku s šesticípou hvězdou.

„Mimochodem, já jsem Bruno.“

„Já se jmenuji Šmuel,“ představil se chlapec.

„Kolik je ti let?“

„Je mi devět,“ prohlásil konečně. „Narodil jsem se patnáctého dubna tisíc devět set třicet čtyři.“

Bruno vyvalil oči a z pusy se mu udělal kroužek. „Tomu nemůžu věřit! Nechci říct, že bych ti nevěřil, jsem jenom strašně překvapený. Protože i já mám narozeniny patnáctého dubna. A narodil jsem se v roce devatenáct set třicet čtyři.“

„Ty máš hodně přátel?“ zeptal se Bruno.

„Asi mám. Abych tak řekl, více méně.“

Bruno posmutněl. Doufal, že mu Šmuel řekne, že taky nemá žádné, a i to by je spojovalo.

„A vůbec, odkud ty pocházíš?“ zeptal se Šmuel.

„Z Berlína.“

„Kdepak je to?“

„Je to samozřejmě v Německu. Copak ty nepocházíš z Německa?“

„Ne, já jsem z Polska.“

„Nemáš s sebou náhodou nějaké jídlo?“

„Bohužel nemám. Chtěl jsem si vzít s sebou nějakou čokoládu, ale pak jsem na to zapomněl.“

„Čokoládu jsem jedl jenom jednou v životě.“

„Jenom jednou? To já mám čokoládu moc rád. Cpu se jí pořád.“

„Mohl bys přijít někdy na večeri k nám,“ navrhl Bruno, ale nebyl si jistý, že je to opravdu tak dobrý nápad.

„Možná,“ souhlasil Šmuel, ale ani on nezněl příliš přesvědčivě.

BOYNE, John. *Chlapec v pruhovaném pyžamu*, Nakladatelství Slovart, 2017, s. 94 – 100.

4) Z textu jste se dozvěděli, kolik je chlapcům let a ve kterém roce se narodili. Pokuste se podle toho přijít na to, ve kterém roce se odehrává jejich rozhovor. Co v této době v Evropě probíhalo?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5) Zkuste podle úryvku přiřadit jména k fotografiím chlapců.



.....

.....

6) **Vzájemné přátelství chlapců pomáhá překonávat těžkosti jejich životů.**
Napište příklady, které vám samotným pomáhají v náročných životních situacích.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

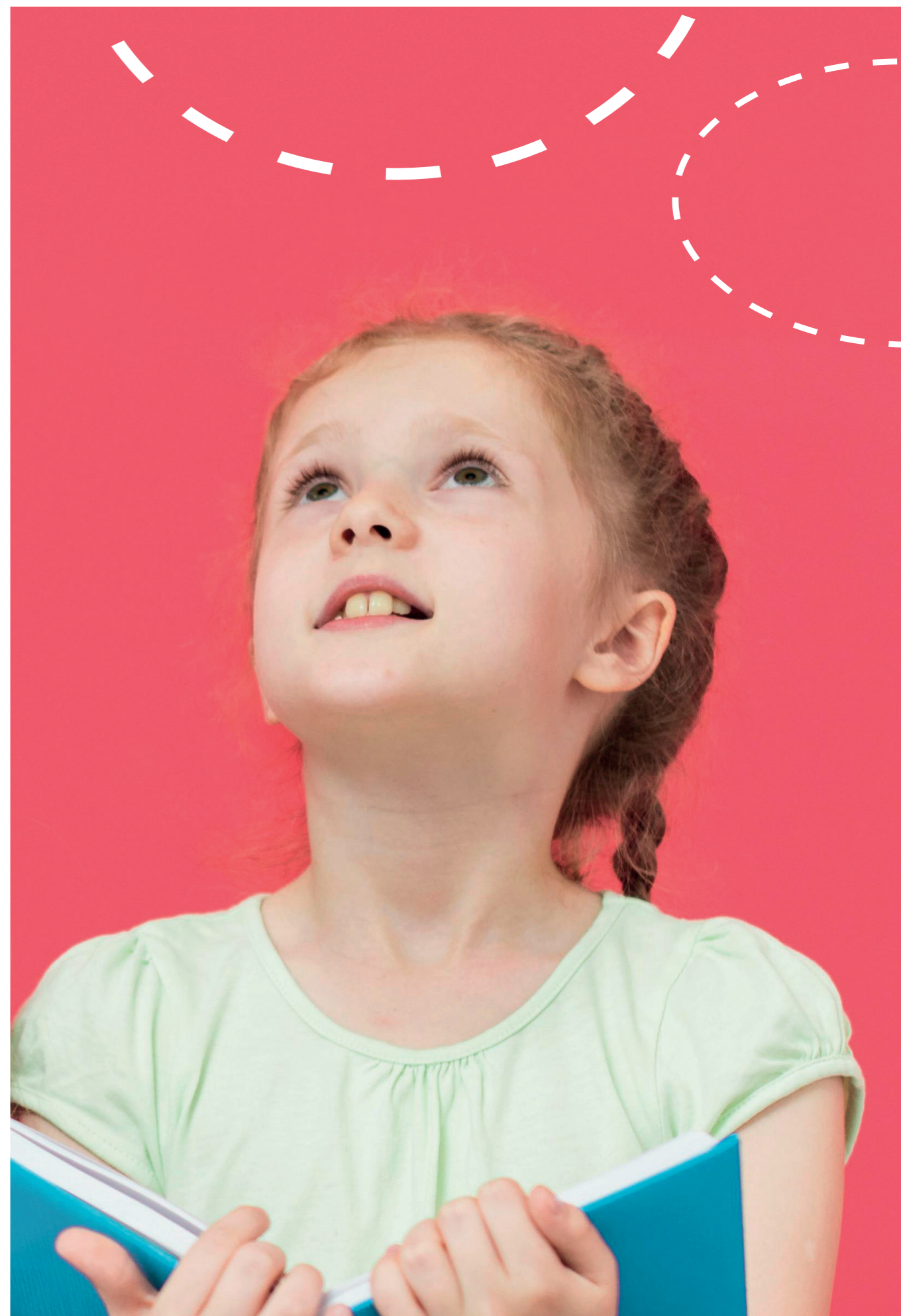
Doporučená literatura a film

Bc. Anežka Razimová – diplomová práce Didaktická interpretace zahraničních textů o holocaustu pro děti. Film The Boy in the Striped Pyjamas režie Mark Herman 2008.

ŘEŠENÍ

CHLAPEC V PRUHOVANÉM PYŽAMU

- 01) Plot, který ohraničuje určitý prostor, zřejmě koncentrační tábor.
- 02) Žáci napíší několik slov podle vlastních představ.
- 03) Četba ukázky
- 04) V roce 1943, jsme v období 2. světové války.
- 05) Na první fotografii je Bruno, na druhé Šmuel.
- 06) Žáci opět uvažují samostatně, napíší krátkou úvahu.



Metodický list

Paměti imaginárního kamaráda

Matthew Dicks



PRACOVNÍ LIST – MATTHEW DICKS – PAMĚTI IMAGINÁRNÍHO KAMARÁDA

Než se do knihy začteš, zamysli se nad těmito otázkami.

Kdo je imaginární kamarád? Je to holka nebo kluk? A vypadá jako člověk? Nakresli, jak si takového imaginárního kamaráda představuješ.

1. hodina

V první hodině žáky seznámíme s novým tématem: Imaginární kamarád.

Pomocí brainstormingu pokládáme žákům tyto otázky:

Kdo je imaginární kamarád?

Je to holka nebo kluk? A vypadá jako člověk?

Nakresli, jak si takového imaginárního kamaráda představuješ.

Ke konci hodiny také řekneme, že v příští lekci se budeme věnovat četbě s tímto tématem.

2. hodina

V druhé hodině žákům rozdáme knihy, necháme je prolistovat ji, zjistíme, kolik má stran, jestli jsou v ní ilustrace, které nakladatelství ji vydalo, ve kterém roce...

Poté rozdáme žákům pracovní listy, jednotlivé body s nimi projdeme.

Předpokládá se, že pracovní list během 1 vyučovací hodiny nevyplní. Věnujeme vyplňování 2 – 3 hodiny.

6. hodina

Žáci by po vyplnění pracovního listu měli dokázat odpovědět na otázku: Proč je na přebalu knihy chlapec s balónkem?

7. hodina

Hodina komunikační a slohové výchovy navazuje na práci s knihou Paměti imaginárního kamaráda. Žákům rozdáme předtisknutý slohový úkol na čistém listu s požadovaným množstvím slov.

BĚHEM ČTENÍ

Nalistuj stranu 15 a čti až do strany 18, vyhledej všechny informace o Maxovi.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Proč má Max imaginárního kamaráda?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Jak se jmenuje Maxův imaginární kamarád? Jak asi vypadá?

.....

.....

.....

.....

.....

Objevují se v knize ještě další imaginární přátelé? Jestli ano, jsou stejní jako ten Maxův?

.....

.....

.....

.....

.....

Vidí Maxova imaginárního kamaráda i Maxovi rodiče? Co si o něm myslí?

.....

.....

.....

.....

.....

Je v knize hlavní postava Max? Nebo Budo? Svoji odpověď zdůvodni.

.....

.....

.....

.....

.....

Kdy a jak se Max naučí o sebe postarat? Odpověď najdeš v knize od kapitoly 56.

.....

.....

.....

.....

.....

PO ČTENÍ

Vysvětli, proč je na přebalu knihy chlapec s balónkem?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ÚKOL DO HODIN SLOHOVÉ VÝCHOVY

Úvaha

Doporučená délka 25 – 30 řádků

„ Nemusíte být skuteční, a přesto můžete být pro někoho ten nejlepší kamarád na světě.“

ŘEŠENÍ

PAMĚTI IMAGINÁRNÍHO KAMARÁDA

Nalistuj stranu 15 a čti až do strany 18, vyhledej všechny informace o Maxovi.

Max Delaney, 8 let, je to autista. Je jedináček, Maxův otec pracuje jako vedoucí v Burger Kingu, matka jako vedoucí ve firmě Aetna. Maxova oblíbená učitelka se jmenuje Gosková.

Max se bojí tmy, cizích lidí, nemá rád změny.

Proč má Max imaginárního kamaráda?

Protože potřebuje kamaráda, pomáhá mu při rozhodování, v situacích, které Maxe dokáží rozhodit.

Jak se jmenuje Maxův imaginární kamarád? Jak asi vypadá?

Jmenuje se Budo, vypadá jako člověk, Max si jej vymyslel, když mu byly 4 roky. Budo může procházet zdmi, ale nemůže pohybovat věcmi.

Objevují se v knize ještě další imaginární přátelé? Jestli ano, jsou stejní jako ten Maxův?

Objevuje se mnoho imaginárních kamarádů, vypadají podle toho, jakou mají jejich lidské kamarádi představitost.

Graham- imaginární kamarádka Megan,

Jo-jo – žlutý kamarád holčičky Alexis,

Lžíce, Slunečnice,

Osvald – vysoký až do stropu, vypadá jako lidská osoba,

Malenka - víla

Vidí Maxova imaginárního kamaráda i Maxovi rodiče? Co si o něm myslí?

Maxovi rodiče Buda nevidí, ale ví, že Max imaginárního kamaráda má.

Je v knize hlavní postava Max? Nebo Budo? Svoji odpověď zdůvodni.

Odpověď je individuální, spíše ale Budo.

Kdy a jak se Max naučí o sebe postarat? Odpověď najdeš v knize od kapitoly 56.

Budo a Osvald se snaží Maxovi pomoci utéct od paní učitelky Pattersonové, která jej unesla. Protože Budo nemůže pohybovat věcmi, pomůže mu v záchraně Osvald. Max od učitelky uteče, zachrání si život i díky tomu, že čte knížky o válce. Ví, jak se má chovat v lese. Učitelku zneškodnil i tím, že natáhl větev a přímo před jejím obličejem ji pustil (viděl to ve filmu Rambo). U Maxova domu učitelku, která jej dohnala, kousne do ruky a upozorní na sebe hodem prasátka do okna. Zvuk tříštícího se skla probudí Maxova otce. Maxův život je zachráněn. Max je hrdina, utekl a postaral se o sebe.



Metodický list – Smrtka

Neal Shusterman



Čtenářská lekce je koncipována jako dvě po sobě jdoucí vyučovací hodiny – práce tedy odpovídá 90 minutám, pro vyplnění pracovního listu není nutné mít knihu celou přečtenou, jedná se o práci s knihou a její ochutnávku.

1. V úvodu lekce (cca 15 minut) žáky seznámíme s žánrem dystopické literatury:

Antiutopie (též dystopie či kakotopie) je opak utopie, myšlenka fiktivní společnosti, která se vyvinula špatným směrem, má zásadní nedostatky (totalitní forma vlády, omezování osobní svobody) vzniklé přehnaním jednoho nebo více ideologických principů. Občané takového světa žijí ve zdánlivě ideální společnosti, ve které jsou však často neskrývaně utlačováni politickým systémem. Jedná se o výhled do budoucnosti (v tom je společná myšlenka sci-fi), ale nejde ani tak o technické vybavení, jako o odlišnosti společenského uspořádání ve srovnání s naší dobou.

S různými typy utopických a antiutopických společností se lze setkat v science fiction a dalších literárních dílech i dalších žánrech umění. (K. Čapek – Válka s mloky, L. Loryová – Dárce, G. Orwell – 1984...)

Neal Shusterman – americký spisovatel literatury pro děti a mládež, narozen 1962

Evokace:

Knihy se jmenuje Smrtka.

O čem myslíte, že kniha bude?

Jakou roli bude mít Smrtka v knize?

Důležitou roli v příběhu hraje prsten.

Z příběhů, které znáte, jaké role (možnosti, úkoly, kouzla...) jsou prstenům obvykle přisuzovány?

2. část lekce – před čtením (cca 5 minut):

Dětem rozdáme pracovní listy, v jejichž první části najdou tabulku s novotvarami, se kterými se v knize lze setkat. Než začnou číst, druhý sloupeček si vyplní podle toho, co se bez četby domnívají, že by dané novotvary mohly být, co si pod nimi představují.

Jakmile budou mít vyplněno (první úkol a první sloupek tabulky), mohou začít samostatně číst – libovolně kde, je jedno, zda budou číst od začátku nebo prostředka, je jedno, zda budou číst jeden úsek, nebo budou přeskačovat.

3. část lekce – samostatná četba – cca 30 minut

4. část lekce – cca 30 minut – žáci samostatně vyplňují pracovní list, mohou používat knihu

5. část lekce – shrnutí – necháme žáky, aby sdělili své pocity, co je zaujalo, co je odpuzovalo, co si myslí, že se jednou může uskutečnit, co se ve své přečtené části dozvěděli, jak si sami představují budoucnost za 100 nebo 1 000 let, zejména uspořádání společnosti a např. systém vzdělávání
Připomeneme, že Smrtka je první díl série – další díly se jmenují Zvon, Nimbus

ČTENÁŘSKÁ LEKCE – PRÁCE S KNIHOU – NEAL SHUSTERMAN – SMRTKA

NEŽ ZAČNEŠ ČÍST:

Pochopil/a jsem, že dystopický román je:

.....

.....

.....

.....

.....

V knize se setkáš s celou řadou nových slov.

Než začneš číst, pokus se do druhého sloupečku tabulky doplnit, co si myslíš, že daná slova znamenají (třetí sloupeček prozatím nech prázdný):

Novotvar – autorské slovo	Co si myslím, že znamená	Co znamená v knize
Pokosení		
Imunita		
Nimbus		
Konkláve		
Spoluvůz		
Nanity		
Ambudron		
Věk smrtelnosti		

A TEĎ SE VRHNI DO ČETBY.

**Začít můžeš na libovolném místě, můžeš přeskačovat i číst souvisle. Důležité je, abys četl/a v klidu a soustředěně. Další úkoly vyplň až po skončení četby.
V knize jsou texty psané dvojím typem písma. Proč?**

.....

.....

.....

.....

Na str. 65 najdeš desatero přikázání. Které z nich je pro Tebe nejvíc nepřijatelné a proč?

.....

.....

.....

.....

.....

Na straně 131 si přečti úvahu, která na konci nabízí dvě odpovědi na zásadní otázku, jak bude život vypadat za 1000 let. Ke které z odpovědí se kloníš a proč?

.....

.....

.....

.....

.....

V 6 větách nebo souvětích zapiš obsah úryvku, který sis přečetl/a:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Svých 6 vět nyní převed' do podoby komiksu:

Vrať se ke druhému úkolu, kdy sis před četbou zapsal/a, jaký význam by mohla mít slova v tabulce. Nyní vyplň poslední sloupek – buď podle své četby, pokud jsi v četbě na vysvětlení pojmů nenarazil, najdeš je na následujících stránkách: (17, 87, 32, 110, 224, 194,105).

Pokud ti zbyde čas, napiš, co tě na knize zaujalo a zda bys měl/a chuť si ji přečíst a proč, co by tě na ní nejvíce zajímalo. Pokud tě vůbec nezaujala, napiš proč:

.....

.....

.....

.....

.....

ŘEŠENÍ

Než začneš číst:

Pochopil/a jsem, že dystopický román je: **román, jehož děj se odehrává v budoucnosti nebo nějaké jiné, zdánlivě ideální společnosti, teprve když čtenář pronikne do příběhu hlouběji, zjistí, jaká nebezpečí v sobě tato „ideální“ společnost v budoucnosti skrývá – totalita ve jménu ochrany apod.**

V knize se setkáš s celou řadou nových slov. Než začneš číst, pokus se do druhého sloupečku tabulky doplnit, co si myslíš, že daná slova znamenají (třetí sloupeček prozatím nech prázdný):

Novotvar – autorské slovo	Co si myslím, že znamená	Co znamená v knize
Pokosení	VOŽ	Usmrcení člověka smrtkou
Imunita	VOŽ	Získá výhodu, 1 rok nemůže být usmrčen
Nimbus	VOŽ	Umělá inteligence, ví všechno, chrání lidi a ideálně řídí život lidí, má nekonečnou paměť
Konkláve	VOŽ	Setkání smrtek 3x za rok
Spoluvůz	VOŽ	Vůz patřící společnosti, lze ho kdekoliv použít a kdekoliv zanechat
Nanity	VOŽ	Vnitřní receptory, které tlumily bolest a měli za úkol nastartovat obnovu lidského těla, pokud bylo poškozeno
Ambudron	VOŽ	Vozítka, letadélka, která převážela zraněné a zdánlivě mrtvé do oživovacího centra
Věk smrtelnosti	VOŽ	Před rokem 2042, kdy lidé přestali přirozeně umírat

A teď se vrhni do četby. Začít můžeš na libovolném místě, můžeš přeskakovat i číst souvisle. Důležité je, abys četl/a v klidu a soustředěně. Další úkoly vyplň až po skončení četby.

V knize jsou texty psané dvojím typem písma. Proč? **Normálním písmem je psán příběh, menším písmem jsou psány deníkové záznamy smrtek, jejich myšlenky, pocity**

Na str. 65 najdeš desatero přikázání. Které z nich je pro Tebe nejvíc nepřijatelné a proč? VOŽ

Na straně 131 si přečti úvahu, která na konci nabízí dvě odpovědi na zásadní otázku, jak bude život vypadat za 1000 let. Ke které z odpovědí se kloníš a proč? VOŽ („Budeme všichni renesanční děti, které se vyznají ve všech uměních a vědách, protože jsme měli čas se to naučit? Nebo nás bude nuda a otrocká rutina sužovat ještě víc než dnes a dávat nám míň důvodů žít život bez omezení?“)

Zbývající úkoly: VOŽ

OPPOSITES



Birth



Death



Knížky do lavice

Almanach pracovních listů z projektu

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Zlín II

Vydalo: statutární město Zlín, nám. Míru 12, 760 01 Zlín, v roce 2021

Autorky: Mgr. Nela Gottfriedová, Mgr. Eva Karas Katolická,
Mgr. Jana Trunkátová, Mgr. Klára Trynerová,
Mgr. Pavlína Vaculíková

Tisk: Eura s.r.o., www.euraprint.cz

ISBN: 978-80-87766-19-4

Projekt Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Zlín II je spolufinancován Evropskou unií. Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009039.

Toto dílo je licencováno pod licencí Creative Commons 4.0 BY-SA.

Nela Gottfriedová, Eva Karas Katolická, Jana Trunkátová, Klára Trynerová, Pavlína Vaculíková. <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>